

Aulularia van Plautus, dat is: Ware-nar met de pot

<https://hdl.handle.net/1874/372099>

AULULARIA van PLAUTUS.

Dat is:

939 ⁵

WARE-NAR.
MET DE POT,

Gerijmt door
P. C. HOOFT.

Gespeelt op d' Amsterdamsche Schouburg.
Op nieuws overfien en verbeterd.

Tot A M S T E R D A M,

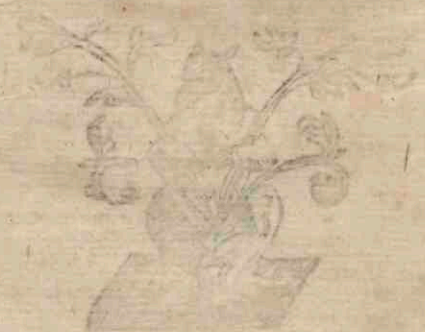
By d'Erven van de Wed: G. de Groot, en Antony van
Dam, Boekverkopers op de Nieuwen-dijk 1724.

1162404

WALTER B. MAR

THE BOSTON

LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AND ANATOMY
HARVARD UNIVERSITY

THE BOSTON
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AND ANATOMY
HARVARD UNIVERSITY

V O O R - R E D E N .

Milttheyt. Gierigheyt.

Milth. **G**Y Amsterdamer Burgers en Ingeboren
 En die boven al tot woonplaats hebt verkoren
 d'Edele Stad, die deurboren gaet de wolken met haer kroon,
 Van Keyserlycke hant ontfangen te loon,
 Sij niet verwonderd of schoon myn gewaet wat wilt, weyt;
 Ick ben u mee-Poortres, de ruym-schetelde Milttheyt,
 Die niet als een vilt,, leyt,, arm leven van groot goet,
 Maer vrolyck haer selven, en den behoefigen voet
 Van den overvloet. Ik sal u niet swygen
 De reden; waerom ik dus herwaerts koom stygen,
 Her is om te krygen dit huys in myn gewout,
 't Welck myn dootvyandin beseten hout,
 En zit te broen op het goet, 't welck daer in een pot leyt
 begraven,
 Dwingende den eygenaet te leven als de slaven.
 Daer hy wel met Graven mocht maken goede cier:
 Des Huysheers Bestevaer begroef het eerst hier
 In den haert by 't vier, op dat het niemant sou kippen.
 Ja, doen hem de doot quam op de lippen,
 Uyt vrees dat het soud slippen, en seyt hy noyt woort
 Tegen sijn eygen seun. Daer na sloeg hem de moort,
 En sijn eygen seun die most hem voort op zyn renten ge-
 neren,
 Die 'er niet na en waren om wel op te smeten,
 Maer kost en kleeren had hy sober genoeg,
 En moest sig so behopen tot dat hem doot oock sloeg:
 Over den selven boeg seyle dees syn soon nu mede,
 Hoewel 't hem nu lang geenen noot en dede;
 Want verleggende de stede van den ouden haert,
 Heeft by den pot gevonden, mer het goet daer in vergaet,
 Dewel-

Dewelke hy bewaert, of hy Nar waer te degen,
 Daerom heeft hy Warnar tot syn regte naem gekregen;
 Op verscheyde wegen, heeft dees dese schar,
 Hier in huys tot meermael begraeven gehad;
 En de Penningen glat, heeft noch de vloer te bewaren,
 Maer syn Dochter heet Klaertje, die false wel klaren,
 Soofer openbaren, na dat ik kan bevroen.

Dees is swanger (en weet niet by wien) te vermoen,
 Dat's immers een seltsaem doen, doch sult gy bevryen
 Hoe leugenachtig oock dat het sou mogen schynen,
 De Jongman, en de syne, syn wel mogende lien,
 Van dit paer soud' ick garen een huwelick sien;
 't Welck komende te schien, sal men my beter eeren,
 En ik in plaets der Gierigheyt, dit huys beheeren.
 Alle kanssen keeren, en alle tijt heeft syn besteck.
 Het uyt oude Toveres met jou mag're beek,
 Die u eygen dreck, wel van begerlickheyt soud' eten,
 Gy hebt dit huys lang genoeg beseten,
 Gy moet het weten, u tyt is verby.

Gier. Vaer wel schoon gelt, dat ik so vierig vry,
 Al schey ik van dy, met droevig schreyen,
 Myn hert en kan daerom van u niet scheyen,
 Ey laetme wat beyen, dat ik haer noch eens kus.

Milth. Voort u tyt is om.

Gier. Och hoe overvalje my dus?
 Ik sal noch dus beswymen door 't benouwen.

Milth. Gy hebt hier langh genoegh mag're kenken ge-
 houwen.

Gier. Och laet my den ouden noch leeren een les.

Milth. 't Heeft veel te langh geduert; ick wacht my des.

Gier. Soo sal ik hem slechts toeroepen van veere,
 O Warenar, Warenar, onthout myn leere;
 Siet dat men niet weere, my hael uyt u gemoet,
 Gelyck men my uyt u woninghe doet;
 Syt's al tyt vroet, al moet ik spoen myn gangen,
 Ik weet ky heeft zyn hert so vast aen my gehangen,

Dat

V O O R - R E D E N .

Dat sal blyven gevangen , met liefde tot my ,
Al i'ft dat ik door dwang van mynent ty.

Milt. Dit spel fal pottery heten , fo gy 't velen meugt
Spraeck-makende Gmeent , Plautus heeft het doen speelen
Voor Burgers en Ed'len van 't Roomsche bloet.
't Is een huys-god die by hem de Voor-reden doet ;
Maer om dat gy van sulck goet niet veel hebt hooren seggen ,
So heeft de Overfetter , diens rol my Milkheydt toe gaen
leggen.

Plautus stelde de geschiedenis , al hadmense t'Athenen be-
speurt ,

Maer wat isser oock dat t'Amsterdam niet en beurt :

Dus nemen wy best bekende plaetsen en straetjens.

Niemant treck hem yet an , 't syn maer hoofdeloose praetjens.

NAMEN der PERSONAGIEN.

Warnar.

Reym , de Meyt.

Geertruyt , Moeder van Ritsart.

Ryckert , Broeder van Geertruyd.

Ritsart.

Lecker , de Jongen.

Casper , de Hof-meester ,

Teewis , de Kock.

W A R E N A R

E E R S T E B E D R Y F.

Eerste Tooneel.

Warnar, Reym.

War.

Eer uyt, seg ick, her uyt, ick seghje fluxs
her uyt.

Sy groet met heut oogen, als een Varken
met zyn snuyt.

Rey.

O myn rug, o myn kop, o myn neus
myn wangen.

War. Ja, ja, je Bakkes moet al te met vliegen vangen.

Rey. En waerom slaje me nouw? mijn neus en mont die
bloen.

War. Vraegje waerom Totebel, om dat ik je seer sou doen.

Rey. En waerom mach ick dan in Huys niet langher bane-
ken?

War. Siet dese Bavieren, wat heb ick hier veur rancken?

Sel ick jou, denck ick, reën geven van myn bedryf.

Ick tyje rans wel met een knuppel op 't lyf.

Spoeytme van de deur, flux, of je backes sal vliegen vangen.

Rey. Hoe wel waermen 'er aen, die saligh waer gehangen,
Teh minsten hoefde men niet te dienen sulcken geck.

War. Wat preutelje?

Reym.

Niet.

War.

Soo speult de nicker met jou bek.

Het eerst dat ick weer wat doe, komje me daer op stoo-
ren,

Ick selje met een avegaer de oogen uyt de kop, booren.

Flux hier, of ik legje een tang tusschen hals en buyck;

Hoe gaetse voort, als een luys op een terige buyck.

Hier, bet hier na toe, seg ick, nu is 't te degen.

Blyfme daer sitten spinnen, sonder een voet te bewegen,

En kyckje om, of wyckje een stroobriet van daer,

Je krygt goe-koop de galgh tot je Nieuwe-jaer.
 Ick ben dus out, en heb meugelyck vyftig meyens ver-
 fleren;

Maer van men leven noch noyt haers gelyck geweten;
 s'Is argh als de droes, en wilsse haer best, temen,
 Ick sorg se selme noch eens uyt de nest, nemen,
 So deur-trapt slim isse, en soo duyvels beus.

Krygste de snof van de pot met gelt in de nens,
 Ick ben armer man as de gevangen slaven.

Nu moet ik de vloer eens weer op gaen graven,
 En sien offe noch staet soo ickse heb gestelt.

Als ick denck datter iemant mocht raken after 't gelt,
 Soo wort ick kil kout van boven tot onderen.

Rey. Ja wel ik en weet me niet genoeg te verwonderen,

Hoe myn meester dus van sinnen komt berooft,
 Wat dulheyt mach hem wesen in 't ydele hooft?

Tot myn ellende dus onlangs geslagen,

Dat hy my tienmael op een dagh ten huys uyt gaet jagen;

De man heeft een wonderlycke worm in de kop,

Een heelen nacht leyt hy wacker, en staet vyftigh mael
 op.

Een heelen dagh sit hy in huys, gelyck als op de Winc-
 kels

De kreupele Snyers, met haer gekruyste Schiakels.

Nu is 't immers ommekomen, en ik en weet geen raet

Van Klaertjes eer te bedencken, die op haer uyerste gaet

Beladen met kint, en haest sal moeten baten,

Nu is 't verlooren, ick en sie 't niet te klaren.

Wee my, verneemt hy 'er of 't minste maer fles.]

Best dat ik mee verhang hier ergens in de Nes

Aen een pastey-backers haeck, soo ben ik uyt het vresen.

Myn tanden wateren als ick denck wat een kalckoen dat
 ick fou wesen.

Tweede Tooneel.

Warnar, Reym.

A 4

Warn.

War. **N**U alle ding behouwen is, en fyntjens op syn stee
 Bin ik wat betet gemoet, as ik flus wel dee,
 Gaet binnen Reym, nu is 't datje 't huys bevolen, wort.
Rey. Wel ick magh het bewaren datter niet ghestoolen,
 wort.

Want voor dieven isser aers te halen niet een kruys,
 Daer is doch niet as de wint, en spinnerach in huys,
 Of hy noch sorgt dat die iemant sal komen, taken.

War. Toch het geluck mocht men om jouwent wil wel Paus
 van Romen, maken.

Of Koning van Spanjen, watje best quam te pas,
 Bewaer je me de spinneraggen, na binnen toe rag:
 Arm ben ick, dat weet ick wel, en draeg 't lytsaem en
 geduldigh.

Wie datter komt kloppen, en laet niemant in, weest me
 sorghvuldig,

Ick loop om een bootschap, en komt terstont weer hier.

Rey. En offer een Buerwyf quam om een kooltje vier?

Warn. Doofime al 't vier uyt, soo hebbense geen spreken,
 Of ick selje selver met de kop in de doof-pot steeken,
 Komt 'er iemant om water, soo roept metter veegh
 We meugen niet missen, onse Back is leegh,
 Roept dat de luy voor de veynster, soo krygt men geen
 sluyper,

Komt 'er een om een Emmer; s'is tot de Kuyper:
 Om een Dreg, om een Puthaeck, of ander leut,
 Ik hebse op straet vergeten, de Dieven zynder mee deur:
 Want by gans dood, hoe schoon datse praten,
 Als ick uyt bin wil ick niemant in hebben gelaten:
 Ja al quam 't Geluck selver, ick waerschouwje, siet
 Je meugt 'er op passen, doet geen deur open niet,
 Ofse seltme te byster schrickelijck vertoornen.

Rey. Het geluck? sonder sorg, voor haer brantmen hoor-
 nen.

't Geluck sou hier aen de deur kloppen poep.

't Lieg

't Liep aerfeling kreeg 't de lucht in de neus van de floep ;
 En as noodig hier verby moet haer weg zijn genomen ,
 Soo wacht sy haer wel aen dees zy de middel-straet te
 komen ,

Se kreegh wel een Koorts op den hals , faghse de geevel
 maer aen .

War. Je feltje mont houwen , en binnen gaen .

Key. Ick hou mijn mont en ga binnen .

War. 't Geboeft loopt dapper fnyven ,

Daerom feltje bey de grendelen toe moeten fchryven :

Ick fchey wel nood van hier , maer ick moet na 't Prink-
 cen-Hof ,

Daer fel men refolveeren hoe men met 't gelt fal spelen ,

Of men 't op de Doelen verteren fal , of aen lepels omme-
 deelen ,

Compareer ick nu niet , foo mach ick giften wel ,

Dat men al het resjen te samen opfnyppen fel :

Daer en boven fellense niet anders dencken konnen ,

Waerom dat ick wegh blyf , als dat ick het gelt heb ghe-
 vonnen .

Se hebbe me lang gekent voor zuynig en vroet ,

Des fel het feer lichtelyck worden vermoet .

Dat ick nu verfuym haer te raden tot fpareu ,

Om dat ick doende bin met wat grooters te winnen of te
 bewaren ,

En hoe nau dat ick het heel , noch fchynt het dat meest

Al de werelt dat dromen ken ; met sulcken feeft

Seggenfe goen dagh die my nu ontmoeten ,

Daer men my te voren heel magertjens pleeg te groeten .

't Is goen dag Warnar ? waer heen Warnar ? hoe vaert 'er
 al vaer .

Adieu , ruwen beften , vaert wel , een goet jaer .

Ick forgh sy luycken Jonght , dit ken voor niet , niet ko-
 men ;

Maer ick wil gaen daer ick voor heb genomen ,

En helpen daar 't werk op 't spoedigst aen een zy,
Dat ick haest op de bien weer na huys toe ty.

DERDE TOONEEL.

Geertruyd. Rijckaert.

Geert. Ick wilde wel broeder dat de woorden die ick
huyden

Tegen u spreeken sal, gy my ten besten duyden,
Gelyck een broeder hoort te doen sijn susters reën,
Hoewel ick seer wel weet men acht ons vrouwen kleen,
Ick laet dat voor het geen het is, en heb daer niet met
allen

Tegen te seggen voor dese mael, maer dit is myn begeet
Datje denckt hoe ik jou suster ben, die voor u eer
En welvaert schuldig ben sorge te dragen.

Ryck. Wat hebje te seggen?

Geert. Maer je wort vast een Man op jou dagen,
En soo ick jou verlies sonder kinderlycke erven,
Soo sal den naem myns vaders gellacht geheel verster-
ven;

Dus heb ik al den nacht vast leggen peynsen, hoe
Ikje best mocht uytheylicken.

Ryck. Daer sla geluck toe:

En tot meerder soetigheyt een heel pont vygen.

Geert. Siet je mocht schiet of morgen een dur komen te
krygen,

En raken aen een hoer vast lichtveerdig en vals.

Ryck. Meenje Oom het was Suster?

Geert. Ja ik in ernst.

Ryck. Och! ick ben om den hals.

Geert. Wel hoe soo?

Ryck. Maer sulcke reden kan ick niet gedoogen,
Benjer op beluft? siet daer slaet myn een paer blaeuwe
oogen,

Niet

Niet mochte me seggen dat my meerder verdroot,

Geert. Luyfter.

Ryck. Soo meenig woort daer af, soo meenigen steen veert
myu poort.

Geert. Doet het op mijn woort.

Ryck. Raje 't my? ick doe 't.

Geert. Anders licht datse sneefde.

Ryck. Het mocht wel dat het salig waer, dat ik het slechts niet
en beleefde.

Geert. Hoort eens na mijn woorden, laetje raden, salighe
Man,

Slaet 'er niet in de wint, je welvaert hangt 'er an.

Ryck. Wel ick bent te vreesn, doet me morgen een bruyt, op
Mits de voorwarend dat ickse overmorgen het gat uyt,
schop,

Weetje daer raet toe: ick loop terstont na de Barbier,
En laet me scheeren, adieu.

Geert. Gy deunt 'er me, hoor hier,

Letter eens te deegh op, alle jocke laet varen:

Ick heb een weeuw op spoor van veertig jaren,

Hoe veel meer of min, weet ik niet, 't is daer ontrent,

Die door een seker getroggelt Testament,

Met temen en lemnen van haer Man heeft verworven,

Dat de beste plock van sijn goet op haer is verstorven.

Sy kan ryen en omsien, en maekte dat klaer,

Dat sy voordeel van hem hebben sou, en hy niet van haer.

Ryck. Die tryp?

Geert. En steurtje niet, al lyckt het wat na guyten, spel.

Het is huydendaegs de werck: zy vaert van duyten,
wel,

Wel gereet, wel gekleet, en heerlyck behuyft,

Van onderen tot bovenen, alle ding even juyft,

En soo quix om te vryen, als men een Vryster in het
Lant, siet.

Ryck. Hels vuur op een stockjen, soo verbrantsche haer
hant, niet.

Ick

Ick weet wie wel je meent, de Weeuw van Klaesje Klik.
 We dienen meekaer niet, Lobberig en ick,
 De valsche schoon-praet sou gheen Paert na mijn stal
 wesen,

En as ick oock iens mal wil worden, soo wil ick te degen
 mal wesen.

Het waer wel mogelyck dat gy me had bekoord.
 Had je ien Meysjen van achtien jaren op gespoort,
 Gelyck hier Warner beurs Dochter, die mogt mijn kom-
 mer stelpen.

Geert. Alsje daar aan woud, ik meen je waert te helpen.
 Maer daer en sit niet ten besten, 't volck is te slecht.

Ryk. Maer 't meysjen is goelick, en de vaer is oprecht,
 Ick wil geen Schoonvaer die 'er den helen tydt om sijn
 schulderen,

Noch een huys vol meysjens om den gantschen dag te bul-
 deren,

Ick bin die stoeyery van dat gevaer al moe.

Geert. Wel is 't jou finlikheydt, ick wensch 'er geluck toe.

Ryck. Kort beraet, goet beraet, ick gader de Vaer af spre-
 ken,

Siet! ginder komt hy juyft van daen na huys toe gestre-
 ken.

VIERDE TOONEEL.

Warnar, Rychart.

War. Ick dacht 't seker wel, en 't lag my op myn leen,
 Soo noo wild ick van huys, ick vergeefs ging heen;
 Ick by 't Princen-Hof komende, nog binnen, noch buy-
 ten vant

Korporael of Lanspfaect, Kapiteyn of Luytenant:
 't Volck past niet op haar tijdt, het is seker van 't mal:
 Nu ty ik weer na huys, want myn hert is 'er al.

Ryck.

Ryck. Warnat-buer, goen dagh man, hoe staet het leven?
War. Heb ick jou daer Ryckbuer, goen dagh wil ick je geven.

Ryck. En u een goet jaer, datje geen verdriet, schiet.
War. As de rycke d'arme soo toe spreekken, dat is om niet niet,

De meyt (sorgh ick) heeft hem 't spul van de Pot gemelt.

Ryck. Hoe gaet 'er al?

War. Hart ende swart, onbelaen met gelt,
 Gelyck slechte luyjes van mynen doone plegen,

Ryck. Wat het is juyst altemael aen het gelt niet gelegen,
 Hebjc goet genoegcn, je hebt een goet lot.

War. Hoe smeerigh kan hy kallen, dit's al om de Pot:
 Soo ras as ick t'huys kom, ten baet geen smeken,
 Sel ick voor mijn eerste werck de meyt de ogen uytsteken,
 En daer na de tong gaen tornen uyt heur keel.

Ryck. Buerman wat stajc te praten in jou selven dus veel?

War. Ick klaegh over d'armoe die ick moet lyen,
 Ick heb daer een eenige dochter te vryen,
 Daer ick niet mee geven ken, mijn lieve maet,
 Soo komt het toe dattet oock niemant na staet,
 En ick soufe gaern by myn leven met een man besorgen:
 Want ick vrees, soo ick sturf datse schier of morgen,
 In dese ongeregelde tyden mocht slaen op het wilt.

Ryck. Soo je anders geen nood hebt, uwe klachten vry stilt;
 Ick willer wat by doen, geeft den moet niet verlore.

War. 'k Weet wel waer hy wesen wil, maer dat gat sal hy
 niet boren,
 Hy heeft 'er op het kats-hoofst ghemunt, daerom is het
 dat hy vryt.

Ryck. Ick hebje wat sonders te seggen.

War. Och ick bin 't gelt al quyt.

Hy heeft 'er opgegraven soud ick ramen,
 En nu komt hy quansuys, al evenwel mee samen,
 Om mitme t'accorderen, och hoe wec is me te moe.

Ryck.

Ryck. Wel buerman waer loopje soo neerstig na toe?

War. Ick heb in huys wat te Bevelen, dat ick vrees te ver-
geten,

Ick koom terstont weer byje.

Ryck. Als hy komt te weten

Dat myn bootschap is om syn dochter te versoeken tot
Myn huysvrouw, hy sel dencken dat ick met hem spot:
Want soo ongelyck gegoet men zelden siet trouwen.

War. Och! ick ben verblijt, de Pot is behouwen:

Alle ding is soo 't was, door myn hert ging een vlym,
Doen ick na binnen trat, en ick viel schier in swym.

Wat segje nou Ryckert?

Ryck. Wilje wel antwoorden op myn vragen?

War. Se mogender na wesen datse me wel behagen:

Se mogen oock wel soo wesen datje weet,
Ick en antwoord je van al den dag niet een beet.

Ryck. Onbillickheyt sal ickje te veuren niet leggen.

Wat dunckje van myn Geslacht?

War. Daer en is niet op te seggen.

Ryck. Wat dunckje van myn leven, schoeyt 'et wel op de
selfde leest?

War. Wat, je hebt al jou leven een goet stocker geweest.

Ryck. De jaten die ik out ben weetje oock wel te micken.

War. Die hebben vry wat tellens aen, se slachten je krie-
ken.

Ryck. Wel ick heb oock altijd van jou gedacht

Datje een eerlyck Burgher waert, daer ickje noch voor
acht,

Al benje van slechte luytjes, se waren onbesproken.

War. Ick weet niet waert hem ligt, maer hy heeft de Pot
gebroken;

Wat is nu voort Ryckert-buer jou beger?

Ryck. Daer toe wensch ick seggen, en deugt en eer,

Na dien datje me wel kent, en ick jou mede,

Soo hoop ick, je seldme niet weygeren een bede,

Dat

Dat is datje me jou dochter ten wyve wilt geven.

War. Maer Ryckert, ick hoorde noyt van myn leven

Datje sulcken quant waert, heeft dit ook slot,

Met een out man, as ick ben, te dryven de spot?

Heb ick dit op jou verdiend? ick kan 't niet vermoeden.

Ryck. Je moet myn reden niet, anders duyden as ten goeden;

Het verfoek is myn ernst, ik segje dat ick het meen.

War. En lieve! laet my an myn dochter met vreên.

Ryck. Geloofme Buer-man, ick en doe 'er niet om te jocken.

War. Gelyck by gelyck pleeg alderbest te socken.

Den rycken dient wat ryck, den kalen dient wat kaels,

Je soume niet kenne wille, en macken myn Dochter overdwaels.

Dan waer ik heel in het onderspit; me dunckt het selme niet gelycken.

Ryck. Dat is wel de manier van sommige Rycken:

Maer ick selje kennen voor een Vader als 't behoort.

War. Beloofje me dat?

Ryck. Ja ik.

War. Vaert'er wel mee, daer is me woord:

Je selt de meyt hebben, waer toe veel te sammelen?

Gants bloet! wat hoor ik daer binnen rammelen?

Daer isser voorseker een achter den buyt.

Ryck. Wat des meysjens finlyckheyt aengaet: wel hy vaertet weer uyt,

Deur is hy, waer mach hy daer sijn gebleven?

Me dunckt hy speelt neefjen, hebje van al jou leven,

Wie quammer oyt soo veer daer sulcks is geschiet,

't Is met hem, nou sieje me, nou sieje me niet:

Met een wip is hy buyten, met een wip is hy binnen,

Het is trouwen niet vreemtal maect 'et hem beteutert van sinnen,

d'Arme luy, as de Ryke haer spteken aen,

Mienen doch altijd sy zijn geslagen of gevaen.

En soo versuymense niet somtyts een goe gelegentheydt.

War. Houdt dit voor Evangelhely, je mooght dit overwegen meyt.

En treck ick je niet niet Wortel met al uyt de lel,
Soo geef ick jou last, volle macht, en sonderling bevel,
Dat je met Meester Jeurijaen de Quacksalver met de kromme rubben,

Accordeert de beste koop datje kent, om me te laeten lubben,

Ick segtje met een koele moet, zyt'er op verdagt.

Ryck. Wel Buerman me dunckt datje me niet en acht,
Waer heb ick dit verdient, datje met me de geck soudt scheren?

War. Neen seker ick houje voor een man met eeren.

Indien ick met jou geck soo staetme de moort.

Ryck. Hoe hebben wy't famen, staetje noch je woort?

War. Ja, maer gelyck als het geseyt is, ick kander niet mee geven.

Ryck. Dat weet ick wel, daer en leyt niet aen bedreven,
Sy sal op die voorwaert van my worden getrouwt.

War. Hoor hier, beelje niet in dat ick een Pot heb gevonden met gout.

Ryck. Wat een blaes ick trouwe om haer goe manieren.

War. Datjet wel verstaet, ick sel geen hylicks goet uytkie-
ren.

Ryck. Wy zijn het volkomen eens.

War. Ja maer ick kenje wel,

Het is met de Rycke-luy gheef stockje, neem stockje,
stockje in de Hel:

Nou beloofje se meê te nemen sonder beurs, sonder
bricken,

Tans komenje de poppen in't hoofd, soo is het hylick
aen sticken,

Jy luy en hoatje woord niet dan by geval.

Ryck.

Ryck. Ick seg wat ick beloof dat ick het houwen sal,
 En tot meerder bevesting van mijn verklaren;
 Soo laet me vrienden t'avont by de jouwe vergaren;
 Om het hylyck te beschryven niet gemeen accoort;
 Ick sal gaen bestellen nu rechtrevoort
 Datter wat komt daer wy af bancken meugen,
 Want ick weet wel de kosten daer kenje niet teugen.
 Adieu tót flus toe; ick ty op de been;
 En selme best spoeyen.

War. Daer stapt hy heen;
 O lieve deught! wat een ding is't oock geldt, hebben;
 Desen man sou noyt op mijn dogter sijn sin gestelt, heb-
 ben,
 En hadt hy niet in't hooft [denck ick] van de gevonden
 schar,
 Soe komt het dat hy dus aénhout as een kat.

VYFDE TOONEEL.

Warenar. Reym.

War. **W**Aer benje snapster die over de buurt hebt gaen
 verbreden,

Dat ick mijn dochter met groot goetten hnwe-
 lick ga besteden;

Flucks reptme jou handen, nou wacht'er niet mee,
 Wast knap de vaten om, schickt alle ding op sijn stee,
 Voort maeck'er een eynd van, en sonder te spotten,
 lanck,

Schroptme vaerdig de deel, en schuert de porre, banck,
 Hemelt de kookken op, en slost het voorhuys uyt.

Schuert de glasen wacker, maer breeckje een ruyt,
 Ick selse aen jou huer korten: witme de muer in de kamer;
 En haekt voor een penning waert saglis tot de Kramer,
 Se meugent op de kerf-stock setten, 't macher nu wel of.

Rey. Meester wiljet mee deur wesen, hoe gaeje dus grof,

Een hiele penning aen sagelis om de vloer bestroyen?
 Dus doende selje al jou schoone goetje wel vermoyen.
 Denckt als je dat noch eens doet soo is 't een heele duyts,
War. Dat 's alleens 't moet nu vol staen, myn dochter is de
 Bruyt,

Rey. Daer sta geluck toe; maer wie' selse trouwen?

War. Onse buur-vryer Ryckert, t'avont selme maelyt houwen,

Op't sluyten van't hylick, met de vrienden aen elcke sy,
Rey. Bylo dat sel wat kosten.

War. De Bruygom houtme vry,

't Magh geen quaet, hy sel kost en dranck beschicken.

Ick ga eens aen den Dam, pasje op je sticken,

Ick kom terstont weer, de deur dicht sluyt,

Siet toe, maect het schappelyck; ofje raeckt 'er gat tyt,
 Soo mach pas een ander het bety ofts stuck genieten.

Rey. Nu steken ik en Klaertje, ten ooren toe in de verdrieten,

De Bruyt! de Bruyt te worden! en s'is op het uytterst swaer.

Nu sit'er ik geen myren an langer met mekaer,

Ick mach terwyl binnen gaen en doen myn dingen.

Verwachtende 't ongeluck met ons om sel springen.

T W E E D E B E D R Y F,

Eerste Tooneel.

Lecke. Jongen. Caspar. Hofmeester. Teeuwis. Kok.

Le. **W**EL maet, dus gaen de Munneken by mekaer.
 Dat de eene niet en weet, dat weet den aer,

Dus nyver is de praet? sy t'samen gegroet.

Teeuwis. Wel Lecker waer heen?

Leck.

Juyst komje mete gemoet,

Ick gingh na jouwent.

Teeuwis.

Tiens. Wat isser te quicken?

Leck. Maer je moet metje beyden de kruyken beschieken.

Myn Meesters huwlick gaet t'avont voort.

Casp. Wel dats wat nuws, ick hebber noyt iet afgehoort;

Wat krygt hy voor een? ick bid u dat gysc dan, noemt..

Leck. Hebje niet alyt hooren seggen, hoe een mens 'thylic-
ken aen komt?

Soo denckt me dat 't den Baes ook overvalt,

Hy heeft van een wyf noyt sin leven gekalt,

Nu kreeg hy van daeg een buy, en is eensloefs getegen

Om Warnar onse buurman te bewegen,

Dar hy hem syn Dochter sou geven in Echt,

En ten duerde niet lang of sy hadden 't samen beslecht.

Tiens. Dar's haest geklaert. Wat's jou bootschap nou?

Leck. Maer ditte,

Men salder as kaecx t'avond op Hylick sitten.

En de vrienden als dan tot de Bruyt worden vergaert,

Hier wil myn baes syn eer hebben bewaert,

En dat sy al t'samen daer blyven ten eeten,

Dir is syn meening, daerom heeft hy me ghehen,

Terstont te loopen om Hofmeester en Kock.

Tiens. We hebben 't nu rechtevoort vry wat drock.

Casp. Sieur Braetvarke heeft gasten gebeen tegen morgen;

Daer moeten wy al de spys met haer ordomancy be-
sorgen.

Bid uwen baes dat hy tot overmorgen toe wacht,

Sieur voorschreven heeft genoyt al syn geslacht,

Soo wy hem begaven dat waer te stout, dolen.

Tiens. Wy leggen het rechtevoort over met kryt en met
hout, kolen.

Uyt de schootel in 't napjen, uyt de roemer in 't glas,

Hoe dat wy 't daer wel sullen maken te pas.

Casp. Wat! 't zyn kurieuse lien, en daer gaet tyt, toe.

Leck. Ick weetje niet meer te seggen, myn meester wil dat
ick vlyt, doe,

Om alles toe te rechten, sonder eenig dralen,
Keunje me niet helpen, soo moet ick een ander halen;
Daer gae ick heen.

Teus. Hoor hier, vertoest noch een beet.

Casp. Om bayt, men salder op paye, en geven u bescheet.

Leck. Datje 't Ventjen alleen syt, hoefje niet te mienen,
Die 'er t'avont op past, sel de Bruyloft oock bedienen.

Teus. Alsewe te nacht niet slapen gaen, soo hebbewet aen
de tijt.

Casp. Nu men sal ou getieven om dat het ou lieden zyt,
Maer waer 't niemant vremts men liet hem verleygen.

Hoe kommet by dat de Bruygom dees kooft sal dreygen,
Dit plach by de Bruyts vrienden te worden gedaen.

Leck. Hoo! hoo! sou men om de kosten de Bruyts vaer
spreeken aen!

Teus. Eleman, veer van daer, dat sou niet willen locken,
Ick ken hem wel, hy is soo droogh als een Maertsche
bocken.

Daer mach niet of, hy vloekt en hy driegt
Het al te vermoorden, als 'er slechts wat roock uyt vliegt,
Dat is, laet hy hem duncken, soo veel warmt verloren.

Leck. Daerom heeft hy een zeyl over de schoorsteen ge-
schooren,

Dat de roock met een tocht soo niet deur en kan gaen,
Maer een half etmael leggen soeck na het open vanden
draen;

Eer hy savonts syn hoofd neerleyt op de slopen,
Stopt hy de pyp van de blaes-balck, dat 'er geen wint
uyt sou lopen,

Op avontuet offe haer versuymde dewyl datse sliep.

Teus. Hy mocht hem selfs oock wel stoppen dat 'er geen
wint uytliet.

Casp. Maer wat vint men hier in Hollant scharpe gesellen.

Leck. Men souwerje wel een hiele story van vertellen:

Lestent was hy eens tot Tryn-Nisten te gast,

Die gelegentheyt nam hy waer : en heeft gevast
 Drie dagen te vooten, soo veel als hy mocht lyen,
 En doen hy nu begon aen't eten te tyen,
 Soo heeft hy sijn buyck met soo veel spys gestoffeert
 Als in drie dagen daer an konden werden verteert,
 Soo was hy uyt te gaff voor volle seven dagen.

Teeus. Als een Man, hael in Klaes Lou; maer kont zyn
 maeg verdragen,

Of bequam hem het gaff gaen as de hont de worst?

Leck. Hy kreegh sulcken Monopoly in sijn buyck, in zyn
 borst,

Met gorren, en knorren, met murmeeren,

Al haddender vyftigh luy over hoop gelegen met dis-
 puteeren.

Casp. Ba! wat seyden de Medecyns van zyn urien?

Leck. Wat men praeten, hy begeerden geen Doctoren te
 sien,

Hy hadde veel te grooten schrick van dat een wig geven :
 Doen het nu soo veer was, dat hy hem selfs al had deur
 geschreven,

Warnar neef, denckt om je ziel, seyde doe syn oude Nift,
 Of men om een Heer-oom liep, die jou een woordje sey-
 de uyt de Schrift:

Want't is met je al dood stroom, jou leven is an't ebben.

Hy sout [seyt hy] al een daelder willen hebben :

En daerom bleef het achter, wat dunkje van sulcken vrek?

Teeus. Gierige luy souwen sparen, al metfeldense met de
 dreck:

Een daelder liever te hebben as een hemelsch troosjen.

Leck. As hy syn nag'len kort, bewaert hy de spaenderen in
 een doosjen.

Casp. Ba! dit's de grootste vrek van het geheele Lant.

Leck. Lesten gingh hy eens op de vismart met een neijen
 aen zyn hant,

Daer had hy wat kat-aeliune-kogt, en spieringh om te
 asen,

Met komt den ouwevaer flock en rockten een door de
Mafen.

Hy op de been, met een stant zeyl, al kosten 't een ton
met gout.

De veugel steegh deur, de kerexbrugh over, na myn Heer
de Schour.

Daer mat hy 't fyt ten breesten uyt, en ging staen met
veel menty, temen,

Hoe dat men fulcke ouwevaer most in apphentie, nemen,
En duysent fulcke dingen meer recht hy sijn leven an:
Wat, daer isser foo veel, dat ikse niet outhouwen kan,
Oock en dienen wy de tijt niet te laten verloopen.

Teeus. Wel, maer as wy de provisie souden gaen koopen,
So most men seggen hoe veel volcx dat 'er wesen sal.
En wy onse rekeningh maken na dat getal,
Siet dat dienen wy daerom van te vooren te weten.

Casp. Men sal de plaetsen nettekens of moeten meten.

Leck. Wel gaenwe dan derwaerts, schickje nevens my.

Casp. Ba; den Hof-meeester betaemt te gaen aen de hon-
ger zy,

Als hy met zijn tweejen gaet, dus hebbe ick geen getuy-
gen,

Dat gy oulieden dus in 't mits komt vuygen,

Want dat 's d'eerstelijckste plaets, als men gaet by dryn.

Leck. Neen bylo, daer hadje 't niet, dat mach niet zijn,

Ik segh houwe rust, eer dat ickje om veer, schop;

Mijn komt het midden toe, ick representeer 't heerschap.

Wie steltje te werck as ick? aen wie winje jou brood?

Casp. Ick en doet niet ick ick al sloegdy my dood:

Soud' ick and'ren mijn plaets laten bewaren,

Ick ick heb t' Antwerpen voor Hofmeeester gedient over dar-
tig jaren;

En sou nu eenen lacker my doen dees hoon?

Teeus. Ay lieve, ick acht die leutery niet een boon,

Het is my alleens of ick achter of voor ga, of boven of
onder:

Maer

Maer hoort na myn seggen, op dat wy sonder
 Geschil en questi mogen raken over straet,
 So dunckme best Lecker dat gy voor heenen gaet.
 Op dat sonder schandael elck blyf in sijn eere,

Leck. Dat's gang, je meugt volgen, ten is niet veere.

Casp. Siet ick waer liever doodt gheweest, eer dat souw geschien.

Ick converseer dagelycks met eerlycke Lien,
 Wa mochtense peysen dat ick dat ginck gedogen.

Teeus. Ghy hebt gelyck oock, soo g'u self niet verhoogt niemant selje verhoogen,

Elick na zyn kaleteyt dat tribbelt alderbest.

Lecker Jongen. Reym oude dienstmeyt.

Leck. Voor den dag Reym, hier uyt, doet op de deur van dit nest,

Schick uyt de weeg, maeckt ruym baen, dit volck moet na de koocken,

Reym. Wel we hebben geen vier in huys.

Leck. So meugtje 't stoken.

Reym. Offer turf is of niet, denck ik?

Leck. Al even gauw.

Hebje geen turf legt hout an, ofje krygt een grauw.

Reym. Het isler niet

Leck. Hebje geen plancken op solder? liert met verstant, spreken.

Reym. Wat brabbeltme dense vent, sou ick het huys aen brant, steken.

Leck. Waerom niet? 't werck moet voort gaen, ten mach geen quaer.

Het is Bruyloft.

Reym. Hy raect als 'dol.

Leck. Of schaft ander raet.

Hier is Hofmeester, Kock en Kocksknecht, die mogen niet toeven,

Gaet in maets, gaet in,
 Laet me de Bruyts wyn eens proeven.
Rey. Wyn, wyn, in sijn mont te nemen? men soud niet
 darren, hier,
 Kalje van Bruyts, wyn, Lecker? vraeg na Bruyts Schar-
 re, bier:
 Wyn quam hier noyt over de drumpel, hoe praetje dus?
Leck. Isse noch niet gekomen? soo komtse dan flus,
 Baes heeftse al bestelt, de meyt was om celen:
 Vaer wel, ick selje soo lang de wysheyt bevelen.

TWEEDE TOONEEL.

Warenar, Teeuwis.

War. **I**ck meende de eer te bewaren als Vader des Bruyts;
 Maer dusken Zootje aeltjes als kliuck-snoertjens
 om seven duyts.
 Na Schellevis, na Kabbeljan en was geen kycken,
 Daerom ginck ick van de vismarckt na de hal toe stryken;
 Maer lams-vleys, kalfs-vleys, queen-vleys, al was 't uyt
 de kerf,
 Het pont om een reyael kynt, ick hebt wel hondert werf
 Mijn leven soo goet om een braspenning sien koopen,
 Ick docht in myn self, dit volck sou een mens 't vel af-
 stropen,
 Dan kost het noch van dropen, van turf en hout:
 Ja wel alle ding is soo duer, datter een mensch afgrouet,
 Ten is niet an te halen, siet daer valt niet meer te seggen,
 In 't lest heb ick oock by mijn self over gaen leggen,
 Dat of ik nu al groffelyck de milde leg en speel,
 As de bruyloft over is, soo doet 'er even veel.
 Een deel jonge spil-penningen mogender wat op sinalen,
 Maer by de vroede sel ick 'er eer mee behalen.
 Die wat spaert, die wat heyt, dat leerdeme myn Peet,
 Het isser soo mackelyck niet an te komen, datje 't weet,
 't Wort

Wort so licht niet gewonnen, as verslemt of versopen:
Wel wat beduyt dit? de deur staet tot mynent wyt open,
Offe de pot ook opgraven? och! se hebben 't soo drock.

Teeus. Wel isser geen spit, maeckt 'er van een besemstok.
De riemen die men heeft, daer moet men mee roeyen.
Daer is de spys op een briefken, jongen maecktme wat
te spoeyen,

Seght de Vleys-houwers en Vogel-wyven, dat ickje heb
gestuert.

Speulnoot dese pot is te kleyn, lient ergens een grooter
in de buert,

Luyckers en kruyt by den bak dat ken hem niet krenken,

War. Och! daer hoor ick de pot noemen, wel mocht ick
het dencken,

Daer heb ick voorseker de dieven achter 't gelt,

Och! hoe kloptme 't hert, och! hoe ben ick ontfelt,

Ick selder after het tyen met roepen en kryten,

En soo lang as ick staen kan niet ophouwen van smyten.

D E R D E B E D R Y F,

Eerste Tooneel.

Teeus.

Ick bin bylo de leste, het is al op de bien.

Heeft 'er niemant meester Casper of myn jongen gesien?

Segme doch vroomme Burgers, wat synse opgeslagen?

Gans doot, datwe ons allegaer van een ouwe man voort
laren jagen,

Ick bin bloedig en blaeuw, soo fat hy 'er op met de stok,

Ten bate niet of ick riep, hou op ick ben de Kock,

Ick seg, hy heeft een quade dronckenschap, indien hy
buys, was,

Somma 't gaet 'er tredelyck toe, na datter geen hout in
huys was,

B 5

Hy

Hy heeft ons acn hout geholpen eens voor al.

TWEEDE TOONEEL.

Warenar, Teeuwis.

War. **K**omt my herwaert gy rabout ick segje hond stal.
Teeus. Wel gecks-kap hiet staen ick nou, wat hebje te vragen?

War. Wat hebje daer sulcken opsteker te dragen,
Weetje wel datje me strax dreygde daer mee?

Teeus. Waten my myn sonden soo leet, als dat ick dat niet en dee,

Het sou men op myn sterf-dag wel dapper vromen.

War. Ick seggh dat 'er geen arger schelm als jy uyt en mach komen,

En dat ick op niemant ben gebeten soo fel.

Teeus. Dat en liegje niet [fyn man] al kenje 't wel.

De saeck is blykelick, gy hoeft 'er geen tuyg of te leggen,
Maer jy ouwe Susannes-boef, wat hebje op ons te seggen
Datje dus tegement stelt sonder eenige reden?

War. Vraegje dat, stuckediefs, benje daer niet me te vreden
Soo betoutme dat ick 'er niet bet op sat met beucken.

Teeus. Ick sweerje ick selje de kop eens weer soo murruw meucken,

ƒ Dat jy d'eerste maent het niet vergeten en sal.

War. Mogelick is misselick, by provisie hebje 't al.

Wat hebje in myn huys te doen as ick bin buyten?

Teeus. Wel, sel men t'avent tot jouwent geen hylik sluyten,
Ick en den hof-meester quamen bereyden 't mael aldaer

War. Wat roerd jou wat ick eten wil, 't sy rauw of gaer,
Ick segje dat 'er veel is, gy sijt myn voogd, ja trouwen.

Teeus. Ick vraegje, ofje t'avond geen gastebot selt houwen?

War. Ick vrage jou of ick geen sorgh mag dragen voor myn huys?

Teeus. Ick vraeg jou wie jou soo veel verkort as een gruyt?

Seghme

Segme waerom wy de maelyd niet bereyen en moeten?

War. Vraegje dat stukkeschelm? wat hebje te wroeten

De kamer, de binnen-haert, en 't hiele huys deur?

Maer men selje verleren, dat hebjer veur.

Waer 't datje jou alleen gemoeyt had met de koken,

Ick hadje met de kneppel de kop niet gebroken,

Staet of, seg ickje, en komt me de drumpel niet te na,

Of wilje dat ickje voort de poot in sla?

Gaet niet deur, blyft daer staen, ter plaetse voorschreven.

Teeus. Ick seghje datje past myn mantel weer te geven,

En myn eene kocksmes met silveren beslagh,

Of ick ga van hier niet van den hielen dagh,

Gants felten hoe gaet 'et een mensch uyt syn mienen.

Ick docht gelt aen de hoenderen, en de Barbier sel'taen

my verdienen.

DERDE TOONEEL.

Warnar. Teeuwis.

War. **N**Een bylo, soo lang als het daer leyt en heb ick
geen vree.

Waer ick ga, waer ick sta, het kats-hoofst moet
mee.

Of men dat gespuys daer eens ging in de aerde, wroeten

Men loerde me soo niet, het moest uyt de paerde, voeten

Raecktense aen, het was voorseker hor.

Loop nou binnen, wilje, kock, met al jou gesnor.

Ick geefje oorlof, en denck datje bly toe, sint,

Koockt en smoockt, klad en knoeyt soo lang totje moe,
bint;

Loopt in kamer en koken, en waerje begeert.

Teeus. Schoon bescheyt, nouje ons soo schendig of hebt ge-
smeert,

't Hoofst doet my soo seer dat ickme niet weet te laten,

War. Jy sint gehuert om te koken, en niet om te praten:

Wilje

Wilje 't niet doen, gaet deur, ick passet niet veel op.
Teeus. Je sel't meesterloon betalen van myn ebludste kop.
War. Ick segje niet veul, maer ick raedje te swygen,
Teeus. Fyn man, ick bin gehuert om te koken, versta je dat?
 en niet om slagen te krygen,
War. Wilje wat hebben roeptme veur recht,
 Of loop en haelt jou maets, en weest een goet knecht.

VIERDE TOONEEL.

Warenar.

War. **H**Y gaet deur, wat sou hy rechten, syn bewys heeft
 geen klaerheyt:
 Maer bloemerhelten, wat steekt hem een arm
 man in swaerheyt
 Die met een ryk man aenspant, men is voorseker in de ly,
 Of an hylickt, of syn Compeer wort, of maetschappy,
 Van eenige komenschap mee soeckt te maken,
 Je selt voorseker in 't onderspit raken,
 Dat blykt an dese Ryckert, die staet as kacks na de meyt.
 Maer hy heeft 'er voorseker op toe geleyt
 Omme de pot behandig te ontmoessen,
 Ick wed hy dit volck, 't welck hem verstaet op lorssen,
 Expres gehuert had, en opgemaekt met vlyt,
 Om datse me de buyt souden maken quyt.
 Het was quansuys om myn Swager te worden, ey lieve
 hoe druyg, maet:
 Maer Warenar is soo slecht niet, als hem het hoofd wel
 ruyg, staet:
 Hy is dicht op sen penningen, dat meugje verstaen:
 Daer heb ick noch een batalje gehadt met onse haen,
 Die leyd ter dood gewond, gesteken en gekurven:
 O! die schelm had my ten naesten by bedurven.
 Maer de kop wordeme kroes, en ik gaf hem sulcken lap,
 Hy was in de vloet doende, met syn klauwen schrap,
 Schrap, Daer

Daer de Pot stont begraven, by gants eleweken,
 Ick loof niet of de Kocks hadden 't hem in gesteken.
 Gans felten ik was so op myn Paertje, ik was soo quaet.
 Sou ik niet? daer een dief te vynen op heeter daet.
 Terwyl dat hy in 't breken was, ick lietme van de noot, raen,
 Die een dief in sijn huys vint, mach hem sonder ommessen
 (door, slaen.
 Maer holla, daer komt myn toekomende swager aen:
 Dat ick hem sonder spreken voorby sou gaen,
 Waer in dese gelegenhelyt een saecke die niet en dienden.

VYFDE TOONEEL.

Ryckert. Warenar.

Ryck. **S**omma daer heb ick gesproken met al de vrienden,
 Sy pryfen de Vryster, sy pryfen de Vaer,,
 Me dunckt oock dat 'et wel dapper orber waer
 Dat de rycke vryers altemet een arme dochter gingen
 trouwen, (wen,
 't Sou dienen om de Stad in beter eendragtighelyt te hou-
 Voorseker wy souwen min gequekt syn van de nyt,
 En als sy hoopten van ryckluy kinderen te werden ge-
 vryt,
 Sy souden haer dan soo lichtelyck niet begeven,
 Als sy nu wel doen, tot een oneerlyck leven.
 Wy souwent oock met de kostelyckheryt niet maecken soo
 bont. (mont.
War. Wat een Swager sel ik daer krygen! hoe wel is hy ter
 Hoe kan hy van de suynighelyt kallen! wat frayer reden!
Ryck. Dat men alle dochters sonder goet ten huwelyck beste-
 den,
 Soo souden sy 't al te samen daer na moeten leggen an.
 Om met haer goe manieren te raken aen een man.
 Dan waer 't uyt, het geen men nu dagelyks hoort snappen,
 Waerom sou ik niet? 't zyn myn schyven die 'er klappen
 Ick

Ick hebber soo veel ingebrocht, of meer as jy,
Ick wil sondaghs in damast gaen, en 's werckedaegs in
armozy.

Ick begeer een ketting as myn nicht, je meugt'er jou
lyf na setten,

Ons gebuerken heeft een nieu fatsoen van braseletten,
Die wegen ontrent hondert daelders aen gout,
Ick heb stoelen laten maken van ebbenhout,
Het stuck kost slechts vyf pont groot, ick geef'er niet
meer, veur.

War. Gaunts lichters hy kent de rycke wyve deur en weer, deur,
Men mocht hem wel maken toefiender daer op.

Ryck. Een heele dag hebje an de deur sulcken geklop,
Of altyd staet'er volck in 't voorhuis te tranten,
Dan is'er de neyster met een dun-doeck en kanten,
Ten baet niet, al sit'er staeg een op de vloer,
Dan is'er de bontwercker met sabelen voer,
Schuersters en Schoonmaecksters schynt dat'er schiet
woonen.

Dan is'er de Borduurwercker met al zyn patroonen.
Dit's een nieu werckjen, ick heb't eerst met houkool
gemorft,

Dat aer heeft Grietje Goossens af, het is haer Bruyts Borst,
Het bloemtjen sal binnen gout wesen, en men sal't om
den tant groenen,

Dat Patroon heeft jou Truytjen nicht aen een paer hand,
schoenen.

Als die een wyl geteemt heeft en noch niet hiel uyt,
Soo komt'er pot aerdbeyen uyt de Leyse schuyt,
Die heeftse al op voordeel laten koopen,
Dan komt de goutsmits knecht uyt syn aem geloopen
Om noch eens te deeg te vragen na 't fatsoen van de ring,
Niet anders, dan of'er de saligheyt aen hing.
Dan brengt'er een linnen van styven en tecken,
Dan komt'er de schoenmaecker nieuwe schoenen aen tecken.

Dan

Dan brengt'er een proefsens van wyn, of uyttheems bier,
 Dan komt'er een rekening t'huys van drie vier vel papier,
 By den snyer geschreven op lest-leden maendag.
 Met itempje, by itempje soo dicht asse gaen mach.
 Een mensch die t'aensag kreeg de kooits op t'lyf,
 Dan wott'er garen t'huys gebrocht van een out wyf.
 Of dit gelt kost, 'k wed men't niet om een weldige som-
 me, koopt,

Dan heeftse noch soo veel larysters an heur snoer, datjer
 't hoeft of omme loopt:

Ick weet niet waer syse al opsticken uyt de gaet.
 Se hebben vier Burgemeesters, en een hiele Raet,
 Met sulcken ordonnancy datje t'nimmermeer vol loven,
 four.

Lys Labbekaks is onder, en haer snaer is boven, Schout,
 Weyb'rich weet wel Pensenis, wat meenje bylo?
 Reym'rich kakels Procureur, en Niesje neuswys Steeboo,
 Sy weten't beter as de mans, wy syn maer een deel knol-
 len, dom,

Gans sackerlysjes daer gaen sulcke tollen, om,
 Tweemaal ter weeck leeft men van blat tot blat,
 De Courante Nouvelen uyt de vier hoecken van de stad,
 Getrouwelyck vergadert, door Secretaris snap, al,
 Daer hoorje wie dat broets is, en wie'er in de kap, sal:
 Waer Hermans bot gevangen heeft, waer Goris vryd.
 Dat Jan onder de pels moet, en dat Kryn syn wyf smyt.
 Dat Heymetjen een stortig gehadt heeft, en Dibberigh
 swaer is:

Wie dat de wurp sel krygen, en wie dat de Vaer is,
 Daer houd men pertinent Register, en neemt neerstelyck
 acht. (syn geslacht:

Hoe veel Banckerottiers dat *Grand Marchand*, heeft in
 Wat snorker lyt jaerlijcx aen zyn schepen, swaer gelane
 ramps?

Hoe veel bastaerden dat Grootbroeck heeft, hoe veel Pol-
 len Tryn Haekans,

Wat

Wat elke Bruyt veur klieren, en veur juwelen al heeft,
Hoe veul duyfent elk ten Hylik met syn kyeren geeft,
En sy weten 't met sulcken gracy allegaer, en so kloek
te seggen.

Ick laet de Hollanders staen, de Brabantse Rederyckers
mogender heur broeck by leggen.

'r Beleyt van Lantsaken, en van Oorlogh wort daer op
een prick geschat.

Men dupleert uyt de Schrift, ergo dit, ergo dat.

De droeve questi die men soo seer beschreyd,

Syn in dat Collegie al lang al neer, geleyd,

Sy kounen tefolveeren al is de saeck noch soo swaer,

Sy gaender me deur of het kloekspys waer;

Komt 'er dan Kock, Hofmeester, pastey- of bancket-
ma-ker, die moet soo lang beyen

Tot dat de besoignen of syn, of den raet gescheyen.

Somma, sommarum, daer is so veul dat ick 'er schier of
kook.

War. Elementen, toekomende swager, hoe keunje oock.

Ryck. Hebje het gehoort?

War. Van stuckje tot beetjen.

Ryck. Wie sou niet veur sulcken last, grouwen?

War. Ick heb staen lachen dat ick myn buyck met bey myn
handen most vast, houwen.

Ja vaer trouwen je keunt ontdieft.

Ryck. Noch heb ickje het duyfenste deel niet van haer ranc-
ken verbriest,

Ick lagh liever in vyf-en twintig Vagevieren, dan ik ging
met een ryck wyf, brallen.

War. Wat het 'et te beduyen, je sout een mensch een jeugt
in 't lyf, kallen.

Ick heb een welgevallen aen jou suynigen aert.

Ryck. Hoor hier, evenwel raed ikje datje de eer opje doch-
ters bruiloft bewaert.

Syn jou Bruygoms klieren al of?

War.

War. Of vaet? neense trouwen,

'k Heb daer een grofgrayne kasjack leggen, met een paer
versette mouwen,

Daer sal ick het wel me aftouwen den eersten en tweeden
dag,

Een iegelyck moet het aenleggen na dat sijn staet vermag;

Die niet heeft, mag niet te merckt gaen of 't rosenobels sou
regenen.

Ryck. Neen, je hebt noch al wat, en verwacht meer segenen,

Die het kleynje dan maken tot een grootje.

War. Dat woort staerme niet aen,

Hy weet van de pot, de meyt heeftime verraen.

Ick wou by get datse met haer naers op een heckel, voer,

Ryck. Wel hebje de praet alleen?

War. Die verbranksste peekel, hoer.

Ryck. Op wien hebje te preutelen, hoe hebben wy 't nou?

War. Op wien sou ick soo preutelen aers as op jou?

Ryck. Wat heb ick anders gesocht as jou wel te believen?

War. Dat meugje wel vragen, je sond men daer 't huys vol
dieven.

Wat had ick daer een krioel, wat wasser gewauwels!

Een hiele galg met kocks, en drie vier hondert krauwels,

Al eerlose schelmen, overgeven en stout,

Blick met twee paer handen na mijn best onthoud,

Sy-greepen slechts toe, niet eens dat sy om een pot of pan,
badden.

In somma 't was al diefschtig tot de kleeren toe dies aen,
hadden,

Die besmeert met kladden en kliecken waren soo grof,

Dat, watter eens aen raecte, dat kreegjer niet weer of

In de eerste drie weecken of ten minsten veertien dagen,

Al hadjer oock een dreg, of een ancker ingeslagen,

En spande me vier Paerden in van eendet haer.

Ryck. Hoe geesjer wat afer.

War. Ick segje het is waer.

Ryck. Na dat ick dan hoor soo heb jyfe al laten gaen.

War. Al had men't hiele lyf vol oogen, het was heur niet meugelyck ga te slaen:

Sy waren geduymt en gevingert, as een raven gebeckt.

Ryck. Wat dunkje van de wyn, heeft de kraen al eens gelekt,
Of wasse, doeje uytgingt, noch niet ingekomen?

War. Dat sel ikje niet seggen, ik heb geen wyn vernomen,
Ick geef'er oock niet oin, sy komt een hiel jaer niet tot mynent in huys,

Ryck. Evenwel moet ickje t'avont eens maken buys,
Ten past niet met allen dat men een hylik soo droog, sluyt.

War. Ik houwer niet af.

Ryck. Gy moet, of puys waer't oog, uyt.

Je moet op't welvaren van't hylick drincken, binje jou dochters vrunt.

War. Ik houwer myn geck mee: ik weet waer hy het op heeft gemunt,

Hy meentme met een abelheyt droncken te maken,

Om moytjes en mackelyck achter de duyten te raken:

Maer lieve broer je loertme soo niet,

Ik seljer een schot veur schieten, soo ik aers Warnar hiet,

Ik sel't buytens huys ergens, daer't niemant en roofst,
steken,

So selzyn wyn uyt wesen, en hy vergeefs zyn hoofft, breken.

Ryck. Wat segjer toe; selje duyts wesen van daeg?

War. Alle wesen moet wesen, seyde de man, en ick moet na den Haag,

Wy sullen eens om poyen as alle ding klaar, is.

Ryck. Adieu dan tot avont, ik ga om een Notaris.

War. Wat worden jou lagen geleyt o ronde schyf,

O Pot! wat gaet'er menig man op jou lijf.

Wel mogt ik't denken dat desen knegt niet veel ziels, hadt,

Waer schuyt ik de Pot nu best? laet eens sien in't kniels vat.

Bay fast, ick moet veurme sien wat ick bedryf:

Lest ging een Barbier, in de maneschyn wandelen met
sijn wyf

Het Kerckhofje om, tot datse 't an 't groot school schier,
brochten.

Doe seyde hy, wyfjen ofwe hier een doodshoof uytsochten,
Dat kars inne vars was, inne gaef, inne goet:

Een dootshoof seyde? een dootshoof? wat binje een,
nuwelick bloedt.

Ja een dootshoof seyt hy weer, denk het jou een gril, for,
't Sou pronken in de winkel as een becken in 't mil, schot:

Je meugt soo lang wachten: mits klom hy 'er in.

Sy begon te roepen, meester Wybrant wat hebje inje sin?

Komt ras of; Wacht, sey hy, dat ick 'er een sonder
martel, soeck:

Doen hy 't had, quam hy, daer isser een, dtacgr'et on-
der je schortel-doeck.

Doe gingele 't Gravestraeje deur, de Nuwedyeck over,
soo lang was 't te deeg:

Maer mits alle op het water komen, regt voor de sout-
steeg,

Daar een diel jongens liepen bochten, komt de wint en
blaester

Het schorteldoek op, daar waft tovenaer,

Tovenaester, van roepen en met goyen in 't stil:

Somma se hadde 't soo quaat aft diende datse 't lyf behil.

Neen, school ickje daar pot, de droes mochtje moeten.

Quamen de Barbierts daar onder de Dootshoofden te
wroeten,

Sy trappanneerde jou, sy anetomiseerde jou van leen
tot leen,

Die onder heur handen komt, daer is toch al veur gebeen.

Vloogse die weg op, ick sach 'er noyt veer, of een
vlerk, of

Ick gase liever begraven op 't ellendige kerck, hof,

Daer wort niemant begraven as verwesen lien,

En daar sel tusschen dit en morgen geen Justicy geschien!

V I E R D E B E D R Y F,

Eerfte Tooneel.

Lecker.

SOut'er by get soo toegaen met loopen met ritten,
 Ik wed niet datmer alle daag op een hylick sou sitten.
 Daer heb ick onse Ritfert gefocht om heynd en om by,
 Ten leste sey my een van zyn speulnoors, hy was in de libry,
 Daer vont ick hem leggen met de neus in de boecken.
 Gans felten Ritfart, seyde ick, hoe heb ikje loope soeken
 Tot Pete vynen, tot Heermans, tot de waert in de luyt,
 Op de danskamer, op 't schermschool, kaetsbaan in,
 kaetsbaen uit.

Wel (sey hey) hoe dus nechtih, wat isser, laat hooren?
 Ick sey hem van syn Ooms hylick: 't was fulcken dou-
 derflag in syn ooren,

De karel besturf, soo veranderde hem syn bloet.
 Dat looft, hy had syn mougt al gemaeckt op het goet;
 Ryck oom meend hy sou 't Hylicken wel voort staken.
 Maer byget op een ouwe Peremoey mag men rekening
 maken,

Met de Nooms gaat het dikmaels uit de gissing, goe luy,
 Al synse out en af, sy krygen wel een buy
 Somtyts alsoo licht als de eerst aenkomende vryeren,
 En een out man met een jonge vrou, wisse kyeren.

T W E E D E T O O N E E L.

Warenar, Lecker.

War. **I**ck most bylo behendig te werck gaen, dat het nie-
 mant fiet,
 Is hier oock volck in de veynsters? neen, daer is nie-
 mant niet, Hier

Hier sel ick myn hert en myn nieren graven :

O Kerck-hofje , kerck-hofje bewaert de haven

Datse niet in handen valt van een aer.

Leck. Wie is daer op het ellendige kerck-hof? het is byget
de Bruyts Vaer ,

't Is deure tyt graven , se gelden gelt met hoopen :

Ick gis dat hy de Kerck dit hoeckjen in 't gros of wil koo-
pen ,

Ommer een graf voor syn self te bouwen na sijn staet ,

En de rest onder de vrienden , uytventen by de kleync
maet :

Hy doet wel en wyffelyck dat hy denckt om sterven ;

En houd hy 't al hy laet sijn nakomelingen groot goet na
te erven ,

Sy slaen geweldig op , en ryfen van dag tot dag.

Wel , hy wroet in de aerd , wat of dit wesen mag ?

Ick denck immer niet dat hy 'er iet het verlooren ,

Ten waer iemant van sijn voor-ouders daer hy uyt is ge-
booren :

Dit moet ick naspooren , en sien wat dat beduyt ;

Ick souwer wel haest in wesen , waer hy 'er maer uyt.

Wat blinde Gerrits grepen syn dit , hy maecken 't noyt
grover ,

Hy stampvoet of by turf tradt : daer klimt hy over ;

Deur is hy , nu is 't mijn beurt , soo de luy my hier sien ,

Sy meugen dencken dat ick ergers by een tovenaer dien :

Den Ouwen en ick bey dunckme dat we zyn , mal.

War. O myn hert begint te popelen , daer kyg ik een inval

Of 'er iemant mocht staen kycken hebben deur een glas ,

Het hert dreunt inme lyf , of 't een dans-kamer was.

Je schelm , wat doeje op de muur ? de kop sel ikje breken ,

Flucks seg ickje geeft over.

Leck. Wat hebje op me te spreken ?

Wat brabbeltme dese geck , wie doetje te kort ?

War. Ick segje stucke diefs geeft over.

Leck. Ick weet niet watje schort.

Warn. Flux seg ik je geeft weer, ten sinnen geen leuren.

Leck. Wat hebje te stooten, te trecken, te scheuten?

Ick segje by gants honden gy selme laten gaan,

War. Hout dat, en dat. *Leck.* Wat letje te slaen?

Wilje slaen, loopt heen, inne slaet jou eygen.

War. Geeft weer, of je felt noch bet anloopen.

Leck. Wat letje te dreygen?

Heb ik jou gedaen eenig ongerief?

War. Vraegje dat jou kerck-roover, jy driedubbelde dief.

Flucks geeft 'er me weer, of je krygt noch meer slagen.

Leck. Wat, wiljeme voor een dief schelden, wat heb ickje ondragen?

War. 'k Wiltje niet seggen, je schelm, je Judas gelyck.

Leck. Raest ofje dul waert of je bint sanstatyck,

Of 't verstant is op den tril, dat jou sinnen so los, speulen,

Of de key leutertje, of je hebt jou hoofd verhuert tot een ros-meulen.

Wat laetje jou dunken? ick bin een eerlick mans kint:

Besoectme vry over al, en fiet ofje wat vint.

War. En geefje het niet weer gauwdief, voor u syn de garde, ree,

Waer syn jou handen? *Leck.* Daer is de een,

En daer is de aer. *War.* Flucks de derde, mee.

Leck. Gaet in jou conscientie sien of die niet en wroeg.

War. Jaese, want ick slaje niet half genoeg;

Maer ick felt straks verbeteren, of segt wat hebje gestolen,

Leck. Waerachtig niet, ick sweer 't,

War. Waer hebje 't gescholen,

't Manteltje of. *Leck.* Ik heb seker geen schult:

Taft vry waerje wilt. *Warn.* Waar is de broek mee gevult.

Wat steekt 'er in die sack, ick wed nou de rabout swicht.

Leck. Je meugse wel open doen, daer is niet in as een Goutwigt,

War. Schud, hockeltje neur en hockelje na.

Leck. 't Is den Basen sack, daer ik om gelt mee ga.

War. In de diessacken.

Leck. Daar is niet van 't jou, taft vry wat lager.

War. Wie is jou Baes. *Leck.* Jou toekomende Swager.

Die heb ick al anderhalf jaer geweest syn Cassier.

War. En asje geld ontfangen soud, wat doeje dan hier?

Leck. Ik sou voort gegaen hebben, hadje me niet bejegend.

War. Loopt al jou best aen een galg.

Leck. Dats mooytjes geseegend.

War. Daer laet ick de pot niet, ick ga en graef hem weer op,
Flucks deur sonder omsien, of ick breekje de kop.

Leck. Wel ik ga immers deur, gans lichters hoe vloeckje,
Nu sel ik dit soetjens langs sluypen, en kyken om het hoekje,
Me dunckt veurfeker dat de gierige bloet

Hier een knoppeldoek met gelt begraven hebben moet.

Kan ickse vynen hy hadt van syn leven geen snoor, lor,

Get sackerwellige daer het hy een heele smoor, por,

Is die boorde vol gelts, soo ben ik geret,

Ick heb de kas vier vyf hondert gulden ten afteren geset,

Hier kon ik het mee boeten, 'k word van vreugde schier een
fanger,

Get hy gaet 'er mee deur, hy betrouwe hier niet langer,

Maer nu hyse t'huys niet verskert hout, denk ik evenwel,

Dat hyse noch ergens versteken sel.

Ik sel hem op 't spoor volgen, sonder eenig sammelen,

Hoe sel ik in grasduynen gaen, raeck ik daer after te
rammelen.

DERDE TOONEEL.

Geertruyd. Ritsaert.

Geert. **M**Aer Ritsert, wat hoor ick, gy Warnars dochter verkracht!

Wat is de jeugd roeckeloos, dom en onbedacht!

Wat loopt me al perykels die kinderen te vryen, hebben,

So dit aen den dach komt, wat selme al te lyen, hebben,

Verkrachten! verkrachten! dit 'ste veer buyten reet.

Rits. Verkracht of niet verkracht, het ginck soo wat heen:

Sy niep nieste luyt tot haer Vader of tot haer bureu.

Geert. Hoe quamptje in je sin, hoe dorstje 't avonturen,

En dochtje niet datje jou soud brengen in groot verdriet.
Risf. Het quam al anders by, fiet dus is 't geschiet.

Geert. Ja wel 't is te wonder wat rancken datter om, gaen.

Risf. Grietje Goossens was de Bruyt, daer sou ick yeur mom
 gaen,

'k Had een Poolfche rock aen, een boog, en een kooker
 vol schuts,

Een zabel op zy, een haneveer op myn muts:

Het lang hayr boven t'samen gebonden of ick het sou
 wennen,

Al had ick de gryns aen mijn riem, de droes mochtme niet
 kennen,

Dus quam ick met mijn Kammeraets uyt de kroeg die 't
 moerjaens hoofd hier,

En terwyl darwe ons t'samen hadden gekliet

Wasser een weldige dronck omgegaen, 't quammer op
 geen kroes aen.

Somma, leeck ick van buyten wilt, ick was van binnen
 noch wilder shoes-haen,

Dus gestelt, met selschap ick na de Bruyloft ging.

Daer binnen was 't met pojen te doen, of 'er Hollant aen hing

Soo quam 't dat de tafels noch niet op waren genomen.

Doen we nu sagen dattet noch te vroeg was om binnen te
 komen,

Soo tegewe weet met mekaer op de bien,

Om soo lang de tyd te verdryven, en netig te bespien,

Het selschap ontgingme terwyl ick wat toefde in een straetje,

Doe vyn ick Klaertjen an de deur, en ick gaen maek een
 praetje,

Ick raeck in huys, we waren al moerlyck alleen,

't Meysje was moy, ick hadder altyd wel mogen sien,

De wyu was in 't hoofd, die men wel half deed rasen,

't Wasser van passe donker, de maen schein deur de glazen,

Ick was noch onbekent hoe nause my bekeeck,

Doch sagse wel dat ick geen bootsgesel leeck.

Doen schootme in myn sin dat ick wel had voorthooren
 bringen

Dat

Dat haer Vaer haer gedreygd had den hals om te wringen,
 Indiense de deur op deed na dat hy te bed waert gegaen,
 Daerom salse eer sterven, eer geluyt derven slaen.

En of de Vaer al quam, die acht ik soo veel as een kabouter,
 ter, man.

Dit docht ik inme selven, en daer op ging ik te stouter, an.
 Het stuck is niet moy, dat beken ik, maer ik heb 't volbragt.

Geert. Hoe weetje datse zwaert is?

Ritsf. Maer ik heb naerstelyck acht

Van die tyd af stadig op haer geslagen, (dragen,
 En gesien datse grover en grover worden, daerom moedse
 En ten sel niet veel dagen aenloopen, soo ik raem,
 Of sy moet komen te bevallen in de kraem.

Geert. Wat sel ikje seggen, ik schaem me datje van me sint
 geboren.

Ritsf. Ick bid u Moeder, versteurt u niet, want dat's doch
 verlooren.

Maer indien by u dit feyt soo lelyck stinckt,
 Soo doet soo wel dat jy 't ten rechten brinckt,
 Consenteert dat ikse trouw en help ter eeren.

Geert. Als wy een ander doen sullen gelyckwe begeeten
 Dat ons geschieden, soo waer 't wel recht,
 Maer sulcken hylick, wat het is al te slecht,
 Datje een Pearl waert van een knecht, had ik geloof te met,
 Nou hebje jou te lelicken Hoer op 't Hoofte geset,
 Dus, dus, te verhylicken jou schoone goet.

Ritsf. 't Is een ding daer klagen geen deugd in doer,
 De Persoon is eerlyck, 't is noch niet van 't booste.

Geert. Dat's waer, men moet hem altyd met een arger troo-
 sten:

Gy had Jannetjen Joosten wel gekregen tot u diel,
 Met twintig duyzent guldens, 't is seker een hiel
 Suyverlycke dochter, die altyd de kamer houd.

Ritsf. 't Is een quylbab. *Geert.* Of Weyntje wispelsters.

Ritsf. Dat's een rechte stamerbout.

Geert. So trouwen, een stamerbout, denckt eens wat een
 boel, Dat

- Dat sy te verwachten heeft, de Moer sit noch op stoel,
 Als die komt in sterven, wat selse menigen duyt sacken.
- Ritf.* Sitse noch op stoel, se mag met vreen uyt kacken.
- Geert.* Ten is met geen quacken te raken an de kost,
 Had ik jou daer gelaten, ik hadje wel gelost.
 Ik segje waert niet veer verlor, en as sy jou gevonden, had,
 O die kan immers kallen.
- Ritf.* Offer tangt vol momden, had,
- Geert.* Al mee geen deeg: wel wat dunckje van Meyns,
 Alle ryckeluy nichten haer. *Ritf.* Die is so Puriteyns,
 Al waerse om die gesintheit uyt Engelandt geweken.
- Geert.* Dat versta ick niet, hoe segje daer wat isse?
- Ritf.* Puurstecken.
- Ay lieve, ik bid datje van geen malle luy en praet.
- Geert.* Ja 't macher nu niet in helpen, het is al te laet:
 Maer segt eens wat raet, hoe wy 't met jou Oom sullen
 klaren?
- Om hem te bewegen dat hy de Vryster laet varen,
 Nu de tydt van 't Hylick-sluysten al is bestemt,
 Hoe sel hy willen consenteeren dat gyse overnemt?
- Ritf.* Wat dat doet hy lichtelyck, so hem het verstant niet
 blind, is.
- Geert.* Hoe so? *Ritf.* Vraegje dat, om datse met kind, is.
- Geert.* Dat 's waer, waer zyn myn sinnen, 't hoeft is my ont-
 stelt.
- Ritf.* Hy staet 'er oock uyt geen klaver-liefd na, noch om het
 gelt:
- Ay gaet 'em slechts soetjes aen, hy sal my niet een haer
 letten.
- Geert.* Blyft hy die hy is, en neem sy een meyt met niet, 'k mag
 'teen tegen 't aer setten,
 En dencken word ick Erfgenaem van zyn ysere kist,
 Datje daer haest soo veel uyt krygt, asje aen het hylick-
 goet mist.
- Ritf.* Gaje binnen, ick volgje, 't waer geen tyt dat ick sloop,
 wis,

Leck. Gans duysent popelency, nu ben ick soo ryck as 't
water diep, is,

Waer is nu Grootbroek, Granmarchand, Snorkop, en
de Seigneurs

Kalevincken, kalevincken, al de priemiers van de beurs,
Quamense in myn presency sy kregen de granjen.

Puf al de kleyne Koninckjens, ick bin de Koninck van
Spanjen.

Die met verlof niet eens op de heymelyckheyd gaet,

Of hy loest een Graaffschap, of een Marquisaet:

Die soo dickwils als hy gaept, brocken Gouts als boonen,
spier:

En niet en snuyt dan Scepters, en niet dan Kroonen, swiet,

Wel mag die Warnar zyn naem voeren, wat man is dat?

Daer ging hy de pot dreumelen onder een steyger in de
nieuwe Stad,

En stong dus veer in 't water met koussen en schoenen:

Mer hy zyn hielen lichte (ick daer achter) s'is volouwe
dubbeloenen:

Gans eleweken, dit is een treffelycke streeck.

Ik Moetme wat uyt de weeg houwen, of hy 'er weer na
keeck.

VIERDE TOONEEL.

Warnar.

War. Och had ick het weer, en waer slechts gesturven, dan,

Wat komt my over, ick ben een bedurven, man.

Houdt den dief, houdt den dief, wat dief! ik weet niet,
hy is al deur,

Zyn myn ogen ook gestoolen denck ick, hoe heb ick 't
gaen ick after of veer,

Ick weet het waerachtig niet, ontfelt zyn de pypen.

Segt jy 't myn eens goeluy, kenje 't beter begrypen,

Heeft 'er niemant de dief gesien, niemant niet, niemant
niet,

Of

Of hy gaet, of hy staet, of hy loopt, of hy vliet, niet,
Ick sel hem na schrijven in alle landen:

Vrome Burgers, ik bidderje met gevouwe handen,
Vrome Burgers sta by, helpt my op dese tocht,
Dat ick die schelm mag vangen, die my om hals heeft
gebrocht:

Dit's 't eerst myn's levens dat ick soo schendig bedroo-
gen, waar.

Wat segge? ick sie't aan jou neus wel, gy bent geen
loogenaar.

Weetje waer hy geloopt is? ay! maeckt 'er myn bloodt,
Ick sel dan maeken dat mijn toekomende swager jou op
sijn Bruyloft noot:

't Is nou een kleyntje, wilt'er my in gerieven.

Wat grinnikje? onder jou luy is mee verschiet van dieven.

Ey betaft mekaer daer eens, komme soo veul te baet.

Iffer niemant diese heeft: och ik wort desperaet;

Want den armen raecht swaerlijck ten Hemel binnen.

Ja wel, verlies ick het gelt ick verlies mijn sinnen.

Wat sel ik beginnen? 't hoofft is mijn op het wilt:

Al mijn moye dubbeloenen altemael tevens verspilt:

Mijn hart dat drilt as een Joffers honckje.

Heeft 'er niemant wat graft-waters? ay schenckme een
dronckje.

Mach 'er van niemant wat of! dit is te onheus,

Houdme dan ten minsten wat eecks veur myn neus;

Want ik sou wel kookken, ik bender soo quacx, an.

Heeft 'er iemand provisy? een pypjen tabacx, dan,

Of ik schey 'er stracx van, ick kan 't dus niet lang,
harden,

Siet daer ik scheut schiet myn reusel an flarden.

Foey! noyt en benarde my suicken schavuyt,

Ik mocht wel leggen sparen Jaer in Jaer uyt,

En decken de tafel daer de pot onder, lag,

Als ik soo lang gevasst had dat ick swart van honger, sag.

Nu denk ik een jonger mag sitten speulen de gils

Met de moye dubbeloenen, en noemen me wilt,
 Hont, gierigert, vreck, terwyl hy hem verblyen, gaet.
 Wat segjer of goeluy, dunckije datter te lyen, staet?
 Om een hayr soud ick wel uyt myn vel springen van spyt.

Ritfert. Warenar.

Ritf. Wat redjement is daer veur de deur, wie leyt'er dus
 en kryt? (wefen.)

Hier moet een otter in 't holwerck, of een baers te gallen
 't Is Warenar (hier hebjet) syn dochter sel bevallen, wefen.
 Hoe sel ick het in desen best stellen aen?

Sel ick vertrecken, of blyven, of by hem gaen?

Wat sou't passen dat ik hem hier liet staen karmen,
 't Groote woord moet'er uyt.

Wie heb ik daer? *Ritf.* My och armen!

War. Och armen mag ick seggen. *Ritf.* En wilt niet
 schromen.

War. Och wat is my een swarigheyt overgekomen?

Op aerden is niemant myns gelyk in ellend.

Ritf. Heb goe moet. *War.* Och! hoe sou ik?

Ritf. Ick heb het gedaen. Ick ken't.

War. Wat segje daer. *Ritf.* De waerheyt. *War.* Vryer
 wat gaje an?

Ick heb jou Vaer zaliger gekent, dat was een ander man,
 Waer heb ik 't anje verdient, hoe quam 't in jou gedachten,
 Datje myn wout bederven met al myn geslachten.

Ritf. 'k Wasser toe gedrongen, 't heeft soo willen syn.

War. Toe gedrongen dat's proper, jy geeft 'et een moye schyn,
 Ten deugt niet.

Ritf. Ick beken't, ik heb groffelyck misdreven,

En bid jou, neemt het dus euvel niet, maer wilt het my
 vergeven.

War. Foey jou, datje so na de mynen soud staen.

Ritf. Ick heb 't uyt een dronckenschap en uyt liefde gedaen,
 't Is myn hertelyk leet, ick bidje, wil het in 't goe staen.

War.

War. So trouwen, as de Vrysters na de Bruyloft toe, gaet,
Meugje dan komen strycken haer kettingen af, of nemi
jou keur,

Van haer gouwe braseletten, en gaender mee deur;
En is 't dat de Schout gewaer wort de voncken knap,
Seggen, 't is uyt liefde geschiet, en uyt dronckenschap.
Moy gepraet, daer hadje 't, kostelyck bescheyt:
Ick hebber geen sin in [seyd Oucherd] 't is een schandelyck
feyt.

Gy meugt wel gelooven dat dat niemant beklyven, doet.
Ritf. 't Is nu so veer gekomen dat het is als 't blyven moet,
't Versteuren en helpt niet, dus set u hert te vreen.

War. So 't blyven moet, byget daer toe seg ik neen.

Jy selse my weer geven, of ik dracyje de kraag, om.

Ritf. Wat wilje van myn hebben, jou Dochters maegdom,
Hoe sou ikje daer aen helpen, 't is immers te laet.

War. Laet myn Dochter myn dochter wesen, dat is een
snoo daet,

Gy meugje wel schamen voor de menschen te toonen.

Ritf. Ick hebber berou af, ay wilt 'et verschoonen,
Ick sel 't weer in de rechte brengen soo veel als ick kan.

War. Willens quaet doen, en dan om vergiffenis bidden,
ick houwer niet van.

Jy soudse gelaten hebben so gyse vont, en, gedocht dat het
so niet syn, souw.

Ritf. Om dat ick dat niet en dee, is 't reed dat ickse veur de
myn, hou.

War. Veur de jou, daerse my toe komt, je meugt de moort.

Ritf. Niet tegen uwen danck, maer my dunckt dat 'et soo
behoort,

Datse veur niemant aers as veur myn is, kenje selver vet-
staen, wel.

War. Veur niemant aers as voor jou, hoe of het hier gaen sel
Gans elementen geefje 't niet weer.

Ritf. Wat. *War.* Ik ty na de Schout.

Ritf. Wat ding sou ikje weer geven, *War.* De pot met 't gout,
Of ik sel terstont de diesfeyers omje zennou. *Ritf.*

Risf. Ick weet van Pot noch 't gout.

War. Jy heb 't hier stracks staen bekennen,
En wilje 't nou an de pley hebben ondersocht!

Risf. Ick bekennt van een Pot! ick en heb 't niet gedocht,
'k Weet 'er niet of te seggen al waer ik gekent, sel.

War. Niet of te seggen, al recht, jou ouwe schoenen we-
tent, wel.

Risf. 'k Weet van gelt, noch van pot, noch van pots gelyk.

War. Vaerjer nou weer tyt, dit 's een qua practyck:
Het sou my niet jammeren al gaf jou de Beul een kerf.

Risf. Ick een pot, waer van daen?

War. Van ginder by 't meule werf
Onder de steyger van daen. Jy houdje soo slech,

En begint te vragen na de bekende weg;
Maer hoor hier, geesse mijn weer, en maect geen mallen,
Ick sel liever een deel van myn gerechtigheyt laten vallen
En maken 't metje of, en meldenje niet.

Risf. Hoe heb ick het metje Warnar, datje me veur een dief
aensiet,

Benje al wel byje sinnen! O dit 's te smalyck.

War. Jy hebt het self bekennt.

Risf. Wy verstaen mekaer qualyck. (verstant.

War. 'k Hou my an jou eygen confessy, 'k heb aers geen

Risf. Ik meende dat ik om wat anders van jou was aengerant,
En dacht dat gy vernomen had eenige saken,

Die u en my beyde ten hoogste raken,
Daer sprack ik jou garen af, had jy 't aen de tyt.

War. Segtme de rechte waerheyt of jy de dief niet en zyt.

Risf. Neen ik trouwen, *War.* Wie dan?

Risf. Ik kan het niet verklaren.

War. En soo jy 't te weten komt, sel jy 't mijn openbaren?

Risf. Van herten garen, dies u daer niet in quelt.

War. En dat sonder eenig korting van berrig-gelt.

Risf. Sonder berrig-gelt, op genot wil ik niet dringen.

War. En sonder vryigheyt voor de dief te bedingen.

Risf. Sonder dat, asjem vind vat hem by de kop.

War. Beloofje me dat by eede?

Risf.

Ritf. Ja. *War.* Steeckje vinger op.

Ritf. Alree man. *War.* 't Is wel wat hebje nou te seggen ;

Ritf. Jy hebt myn vaer wel gekent, (gis ik) Dirck in de drie dreggen ?

Die een man van de oude wet was, effen en goet.

War. Soud ick niet, wy syn in een buert opgevoet,

Doe hy dusken jongen was, droeg hy al kammelotte aeps rocken.

Ritf. En myn Moeder Geertruyd ?

War. Die is van 't geslacht van de Gaepstocken.

'k Was so groot tot jou bestemoers, s'is nu al uyt dertyt,

't Was sulcken suynigen wyfje, sy backte boeckende koeken met smeer, vol vlyt,

Metschyffens van koolstruycken, in de steê van appelen en krenten

Waerse een 25 guldens by mekaer had, terstont daer meed op renten,

Soo maectme de groote kluwes, dat sparen dat wint.

Ritf. Van dese twee goeluyden ben ick een eenig kint ;

Soo datje voor myn staet niet behoef te vreesen.

War. 'k Hebt al wel hooren seggen, maer waer wilje wesen ?

Ritf. Jy hebt een dochter.

War.

Ja 't is nog een jonge meyr,

Ik hebse van daeg jon Rijck-oom ten Hylick toe geseyt,

't Avond is de tyt dat men met de vrienden raet besluyt.

Ritf. Dit quam ickje nou seggen, myn Noom scheyt 'er uyt.

War. Dat hem by get St. felten schen, wel mocht ick 'er van schroomen, (genomen.

Nu uyt scheyen ! nu uyt scheyen ! ick heb het geluck al aen

Ritf. Hebt doch paciency tot dat ick syn reden ontbloot.

War. 't Huys is schoon gemaect, al de naeste vrienden genoot,

Doot hem komt myn gelt verlooren en al myn druck, toe,

Ritf. Hoor ik brengje goe tyding, segt daer slaet geluck toe.

War. Daer sla geluck toe. *Ritf.* Amen den Hemel die geeft,

Siet Warenar, die een leelyck staet aengeregt heeft.

En

En voeld hem in zyn gemoet daer van overtuygen,
 Is 't reen, hy om genade bid, en hem schickt tot buygen;
 Daerom is op jou myn hert grondelycke bee,
 Datje myn vergeven wilt, 't geen dat ick misdee
 Tegen u, en u Dochter, niet uyt vileynige boosheyt:
 Maer uyt een heete min, en droncken roeckeloosheyt.
 Ick selse te wyf nemen, indien jy 't begeert:
 Want ik moet het belyen, ik heb haer onteert,
 En s' is rechtevoort op 't uytterste swanger.

War. Och wat! komt my al over, waer toe leef ick noch langer!

Och! 't is te veel, 't is te veel. *Ritsf.* Hoe schrey jy dus luyt,
 Je selt soo ras Bestevaer wesen as u Dochter de Bruyt.

War. Op niemant en was de Fortuyn oyt grover, gram,

Ritsf. Hierom was mijn Oom wel te vreen, dat ickse over-
 riam:

Gaet vry in huys besien of 't niet is als ick jou heb geseyt.

War. Noyt ongeluck alleen noyt leyt sonder leyt,

De voorspoet schynt allemael van me te wycken.

Ritsf. Jy sult het soo bevinden. *War.* Ick moet 't bekuycken,

Och! hoe bin ick, och! hoe, och! hoe is myn hert be-
 swaert.

Ritsf. 'k Selje volgen, 'k mag toeven tot dat hy wat bedaerd,

En hem alles verklaert, de Meyt die heeft in dienste,

De saeck is nu dunchone op 't ongesienste,

't Sal'er voortaan op beteren. Maer wat sta ik hier stil:

Best ga ick een straetjen om, en keer as ik wil.

V Y F D E B E D R Y F.

Eerste Tooneel.

Leckor. Ritsfert.

Leck. **G** Een Koninck myns gelyck, 't sy Turck of Karsten
 Ja wel aen desen blydschap eer k myn buyk te bar-
 sten, D Een

Een smoorpot vol Dubbelloenen, ô de groote geek!
So moest 'er met den vreck worden omgesprongen.

Ritf. Sie ick daer onse Lecker niet? ja 't is de jongen,
't Is drie uren geleen dat hy quam in de Libry,

En hy sel noch niet t'huys geweest zyn sint hy scheyden van
my.

Leck. So hoort men hem deur te strycken die ouwe molyck.

Ritf. Lecker gaet hier, hoe staet het aensicht dus vrolyck?

Leck. Gans lichters, 't is Ritfert, waer laet ick de buyt?

Ritf. Hebje geen schaemt inje lyf?

Leck. Hoe so? *Ritf.* Vraegje dat, je guyt?

Leck. Ick bin bespiet, hy weet 'er of.

Ritf. Wat stajen en preutelt?

Waer hebje so lang geweest? *Leck.* Men leyden en neutelt
Met het gelt, om dese zetting, 't is seker geen gemak.

Ritf. Hebje 't ontfangen? *Leck.* Wat seg ick best? was 't in
een sack.

Ick liet het hier soetjes glien tusschen twee stoepen:

Maer of de Pot brack sy sou te luyt roepen.

Dus moet ick sien hoe ick 't hem best anders ontleg.

Ritf. Wel bengel benje doof geworden, hoorje niet wat ik seg?

Leck. Het gelt, ja wel, ja, ja, ik heb 't ontfangen,

Maer by deed 'er my soo veel kleuter-gelts by langen,

Dat de propre som te dragen valt hiel swaer.

Ritf. Swietje daerom soo. *Leck.* Wat segje van de Wisselaer?

Maer het sel wel een reys te passe komen, dat wil ick hem
sweren.

Ritf. Laet dan sien, wat hebje jou aen laten smeren.

Waer is de specificacy? *Leck.* Ik hebse in myn tasset.

Ritf. Laet lesen.

Leck. So ras as ik t'huys kom sel ikse stellen in 't net.

Ritf. Ick heb elders te doen, toontse me: waer toe dit ge-
trantel?

Leck. Het tasset is in myn sack.

Ritf. Wat futselje met de Mantel?

Leck. Niet met allen, ik heb sulcken jeuckt in myn zy.

Ritf.

Ritf. Ick wed dat 'er pasteytjes schuylen, of ander snotpery,
De manel op, men momt 'er niet.

Leck. Ger Ritfiet konje het heelen?

Ick souje de helst van 't profyt mee deelen;

Je meugd al de waerden beralen van 't eerst tot 't lest,

En wesen noch een wyl een goet knechr met de rest;

'k Heb een avontuurtjen gehad, dat te byster na myn sin is.

Ritf. Je hebt een doosjen gevonden (denk ick) daer een
Juweekjen? k meen een jouwerjen in, is.

Leck. Ick segger een jouwerjetegen, 't is niet qualyck ejout.

Ritf. Je hebt een glaesje by 't boshuys geraept.

Leck. Secht een Por met gout,

So vol dubbeloenen as ik van pas weet te dragen.

Ritf. Ick verschoet, gans felten, hier komt het varcken on-
der syn magen,

Waer hebje 't van daen gehaelt? 't is syn leven niet gehoort.

Leck. Ginder onder een steiger, by de Heyligewegs pooit,

Daer lag het wel dus diep in de modder geweken.

Ritf. Jy deugmet, daer hebje het onse Warnarbuer sien ste-
ken,

Die myn toekomende Schoonvaer is. *Leck.* Wat segje
is hy?

Ritf. Myn toekomende Schoonvaer.

Leck. Dat komt suyverlyck by,

'k Wilme laten hangen versta ik die saken,

Wel, jy en je Noom wilje Compagny maken?

Ritf. Myn Noom is te vreen dat ik de Bruydegom bin.

Leck. Wilje elck wat toeleggen en reeden te samen in,

Gelyck de kleyne Komentjes op de groote vaerten?

Ay segme doch eens, hoe verdielje de paerten?

Ik ben om te leeren tot jouwent bestet.

Ritf. 't En is niet quaet dat men van alles weet,

Maer 't is niet goet hem alles r'onderwinden.

Leck. Die staetme te seldsaem veur, ick ken 't slot niet
vinden.

Jy de Bruydegom met Klaertje, wie droes sou dat raen?

Ritf. 't Is soo ikje seg, Ryck-oom heeft ofgestaen,
Door dien datse swaer by my gaet.

Leck. Gans felten, men geeft groot gelt voor dese nieuwe
brillen,

Maar ick gaf'er myn leste gelt wel veur wist ick'er ien,
Daer ick in de luy haer boesem of lenden kon sien,
'k Souwer myn lyf na setten, gelyck de Wey-luy op het
wilt, loeren,

En sien van stukje tot beetje watse in heur schilt, voeren.

Ritf. Je meugdje mond wel snoeren, denckt eens wat
het lykt

Van een jongen as jy, die maer eerst in de werelt komt
en kyckt,

Ick wedder niet veul luy vermackt met jou klaps, zyn.

Leck. Ho, ho, zynder mont te snoeren dat heeft lydig
veel snaps in;

Men vindse die haer niet en verstaan op dat stiek,

Die wel de helft te langer school gegaen hebben as ick:

Een benaude tong is so bitter as bakelaer.

Ritf. Jongen gaje soo voorts, je wort een aerts kakelaer.

En diend het best een Makelaer as een Koopman byna.

Leck. Neen seker, het praten komt de Koopluy ook wel
te sta,

Om te verkleynen haer scha, en haer winst breet uyt
te meten.

Ritf. Je diende somtyts wel wat op de huyl gesmeten,

Of een wyl beschuyt leeren eeten, op de Spaensche Galeij,

Kom, gaet metme na Warnars toe?

Leck. Na Warnars toe? ey!

Wat sel daer doch beduyen; ick heb't reyns gevonden.

Ritf. Vynen is stelen, wat krabbeltme deuse Jongen.

Leck. Ja nouje de dochter hebben felt, maer stelje eens in
myn graet,

Tum casus mutatur, 'k Wedje't anders verstaet,

Indien datje gaet in jou consciency.

Ritf. Gaet me seg, ick maeckme van sulck geen mency.

TWEEDE TOONEEL.

Reym.

NU ken ik 'er deur sien: deur al 't beswaer,
 Al komt 'er een kind, 't heeft een ryckt vaer,
 Het mach nou geen quaet, gans eleweken,
 Maer wat hebben wy in een benautheyt gesteken,
 Nu hy van haer te trouwen heeft gegeven syn woort.
 Hoe willen wy schransen gaet dit heylick slechts voort,
 Ik kryg uit den hoop ook mogelyk een vryer, dan,
 O! 't sel dubbelde feest syn bruyloft een kyer, man.
 Al de suynige luy sullen ons dit na doen wel knap,
 Het komt profytelyk uyt, men slaat twee vliegen met
 een lap.

Get as ik 'er om denk, ik wou dat ik al an 't pypen was,
 Het is te veel op een dag, Kandeel en Ypekras.
 Ik wou dat myn mes al te slypen was, soo versuymde
 ik niet,

Op gedaen werk is goet rusten, soo was myn tuygjen rier,
 Myn tanden wat'ren soo, ik kan nau teuven, later.
 Ik win nou vyf gulden's Jaers, en een paer nieuwe klom-
 pen tot men Deuvekater.

En kryg een schrikenburger tot myn kermis maar:
 En een Engelsche vyf tot myn nuwe jaer:
 Nu voortaan win ick wel al de preutel's weecks,
 En wat sel ik een Bruylofsstuk krygen, ten minsten een
 sulver sleutelreecks,

Met omgeriem, mes en schee: maer wat ga ick dralen,
 Ick sou Giertje Gaepstocks mans moer in den arbeyd
 halen,

Die hoort 'er voort al te wesen, jase seper wel,
 De deur is toe, waer vyn ik hier de bel;
 Maer beyt wat, hier hangt een ring daer men mee,
 koop,

DERDE TOONEEL.

Geertruyd. Reym.

Geert. **H**ola daer, datje 't huys niet van zyn ftee, klopt,
Wat kloppen is dat: ô! klopt doch met befcheyt.

Reym. Goen dag *Geert.* Begeerje iet?

Reym. Ja, ik bin hier by, 'k ben Warnars Meyt,
Jy weet van de faeck wel, jy moetje wat spoeyen,
De fchuyt wil na de Vollewyck, je fout komen helpen
roeyen.

Kyck je bent mans moer, foujet nier in worden erkent.

Geert. Warnar buur doet wel dat hy om me fent.

Reym. Dat loof ik wel, wy fouwen 't fonder jou niet kennen
maken.

Geert. Ik fet myn huycck op en ga mee, wanneer he fe be-
gonnen te kraken?

Sy het wel uyt gegaen de maenden hares tals.

Reym. Och fy kreeg van angst den arbeyd op den hals

Doe haer Vaer huy nochtent fey, dat hylc aen Ryckert
bestcet, had,

Och dat verholen kynd dragen, dat weet, wat,

Ick fou het myn vyanden niet toewenfen, foo ben ick 'er
voor bevreesft.

Geert. Iffer de Vroetmoer al?

Reym. Die hetter al lang geweest:

Wanneer haer Vaer de waerheydt uyt jou Zeun had ver-
nomen,

Soo had ick al een Vroetmoer ter fluyck laten komen,

Van afteren deur 't kelder veynster, daer niemant op gift.

Geert. Maer hoe fou men het bedencken?

Reym. Maer je Zeun heeft nier qualyck gevift.

Geert. Mag dat slechts waer wesen

Reym. Ja het is fulcken Dochter: en het fel jou fulcken fnaet
wefen,

Se kan alle ding verbet'ren watter in huys geschiet ;
Ik hebse op myn arm gedragen , en met myn hant geklier ,
Dat het dusken kleuter was , ick selfe niet vals , spreken ,
't Was een kint as een aep , 't kou hondert deuntjens den
hals , breken ,

Och ! 't had sulcke grepen , een mens worde schier aers ,
Wat sel ickje seggen , ick ben wel de helft te beetet
Klaertjes als Vaers ,

Asje 't askat op syn sier trat , 't wistje soo dra te grauwen ,
En watter langes straat geroepen worden , dat wist et na
te bouwen ;

As ik 'et dan sou kauwen beschuyt of anders wat ,
Het derde beetje wou het hebben dat ik selver at.

Geert. Maer ofje trad over je voeten wat styver ,
Je vergeetje al te mael in jou goeden yver ,
We souwen de tyd verpraten al hier.

Rey. Dat moet ickje noch seggen , en dan niet mier ,
't Was sucken soeten dier , 't bedreef sucken rancken ,
Doe 't nou begon te loopen by stoelen , by barcken ,
Dan wast after de gardynen , dan after de bom
Daer de Suycker in was : kyck , 't quammer al ruymet om
By haer moertje zaligers leven , Ô dat 's een wyf , schiel.
Pete Mayns was een vrou die goet huys in heur tydt , hiel.
Den hemel heb heur ziel , wy waren soo wel eens ,
We vielen nimmermeer beschaemt al quammer een mens
onversiens.

Geert. Maer wat seyder Warnar-buur roc , datje soo grof
gont.

Rey. O ! as hy 'er noch om denckt hy huyl as een hof-hond ,
Met sulck steunen en suchten , dat hem schier vermoort
In nocken en gauwen.

Geert. Gaen we ? wel , ik meende jy wout voort.

Rey. Hoor hier een woort.

Geert. Wat sou men lang nylen.

Rey. As ick 'er oock an denck , ick kanme niet onthouwen
van huylen :

Mocht ick Meester verruyle , dat Vrou weerquam , en hy voer.

Geert. Hebje uyt? *Rey.* Luystert. *Geert.* Wel.

Rey. Klaertje is op ind' op gelyck de Moer ,

Of ick het al swoer , wat sou't veel baten ,

Op myn simpele woorden meugje jou wel verlaten.

Geert. Ja wel , is dat praten , ik ga liever veur heen ,

Laet myn huyck gaen.

Rey. Ick seg , me ja is me ja , en me neen is me neen.

Jy selt et soo bevynen , ick weet niet van veel snackers.

Kyck ick ken niet kallen.

Geert. Soo speukt de droes metje backes.

Rey. Noch had ick wat vergeten.

Geert. Is't weer aen? wat nou?

Rey. Maer je dient jou seun te seggen dat hy heur wel in eeren hou ,

Sy sel hem een Vrou (dat verklaer ickje) strecken.

Geert. Laetme los't is al van't mal.

Rey. 't Is de tweede Rebecke ,

Soo selse op heur man passen , 't is waer dat ickje seg :

Want ick en sy kennen r'samen so wel over weg.

Geert. Loop , loop.

Rey. 'k Heb terstont uyt , heb noch een lutjen Paciency :

't Is een meyt veur een Koning , voor een Excellency ,

Veur een Graef , veur een Hertog , ja veur een Baender-
heer ,

Veur een Prins , veur een Keyser , ick segje niet meer.

Geert. Staje woordt?

Rey. Ja een Keyser , een Keyser , seg ick , sou'er sijn seun
aen geven ,

Sucken preussen dier is't so weets te leven ,

Se kan naeyen , se kan brayen met garen en met zy.

Geert. Ik hebber de buyck al vol of.

Rey. Dit hoort 'er noch by:

Van Vaten te wassen , van Ketelen schueren , gy souje
wel stom , sien.

Geert.

Geert. Hebje daer jou spraek verloren?

Reym. Sy ken ryen en om, sien,
Van muren te witten, van vloeren te seilen, niemant haers
gelyck,

So weet sy 'er te behelpen, 't waer scha waerse ryck;
Die 't een siet moet bekennen datse 't altermael is.

Geert. Hoor hier, geef een gebreckelyck mens de helft van jou
tong tot een aelmis,

En stoockt ergens noch een paer ooren uyt de gaet.

Reym. Hou 'er me ten besten Juffrou, hou ickje wat lang
mette praet:

Ick en ken onse dochters deugden niet volpriesen.

Geert. De deur is t'uwent op.

Reym. Dat's veur met oorlof, omje de weg te wysen.

VIERDE TOONEEL.

Ritsaert. Lecker.

Ritf. **W**At is het gerucht oock een snelvliegend ding,
Gister wist niemant, as ick en de Meyt, dat
Klaertje swaer ging,

En tegenwoordig is 't in de mont van al de lieden.

't Heefme vry wat verlet dat geluck te bieden,

Men had anders tot Warnars my so lang niet gewacht.

Leck. Ay Ritsert bedenckje noch wat, beslaept 'er u op te
nacht,

't Weer geven komt vroeg genoeg.

Ritf. Waer toe soud ick beyen?

Leck. Een geck en syn gelt syn haest gescheyen:

Men sal ons veur nicx houwen, veur een paer malle
bloen.

Laet 'er een half jaer op wissel loopen, dat meugje met
ceren doen.

Ritf. Profyt van ander lien galk te trecken, hoe sou dat be-
tamen?

Leck. Wel waerom niet? daer zyn wel rycke luy te samen
In Compagny, daer den een kan houwen van den aer,
Thien, twintig-duysent gulden onder hem jaer op jaar:
Wat meenje datse die stil laten leggen: soo waer en 't wel
uylen.

Rits. Sulck volck mach 'er wel onder de lay met eeren schuy-
len:

Maer schelen 'er vry wat van, al dragen dese de selve
tekenen,

Sy mogen vry wel gissing maeken dat man 't haer wel
na weet te rekenen.

Leck. Wat gevense daer toch om, ô lieve man!

Rits. Maer alst eens op een sterven gaet, hoe varewe dan?

Dan wil 't haer ten etter en ten bloed uytsweren,
Oock as de goederen zyn gewonnen met eeren,
Soo blyvense in 't geslacht, het ander vergaet,
En erst niet voort komt tot in den derden graat,
Selden, dat sulck volck haer Grootvaers huysen be-
woonen.

Leck. Die regel mag gelden by gemeene perfoonen.

Rits. En groote Porentaten, zynse ontwaften de roe?

Leck. Wel jaese, daerom leggen 't de luyden daer op toe,

Om in een korte tyd an soo veel goets te raken,

Dat sal hun Kyeren tot Koningen mogen maeken.

Klaer syn haer saken, soo de Fortuyn haet dat jond.

Rits. Soo niet, soo raeckmen wel met het wapen-goet nae
de gront,

Gelyck Robbert met het ancker, dat hy docht te ka-
bassen.

Leck. Nochtans die huyden iet hebben wil moet op den
haspel passen,

't Goet wil qualyck wassen, hout men sijn handen stil.

Rits. 't Mach blyven alst is, soo 't niet wassen wil,

Meenje me te verleyen? wat selme van dese guyt, schien?

VYFDE TOONEEL.

Warenar. Ritfaert. Lecker.

War. **M**En feyt altemet, daer komt niemant van uyt
 sien:

Maer lyckwel sie ick Ritfert daer ginder komen.

Ritf. Warenar-buur, noyt hebje blyder tyding vernomen,
 Al binje nu een man by de seventig jaer out.

War. Hoe soo!

Ritf. Jou Pot is behouwen met al het gout,
 Dit's immers een tyding om recht op te springen.

War. Als het geluck wil, soo wil't, gy meugt het niet
 dwingen,

Het schynt dat het my nu wil hebben verlost.

Waer isse!

Leck. Sie daer.

War. O Pot! wat hebje me hertseer gekost,
 Ick wil niet weer aen den dans, ick hebber qualyck by
 gevaren,

'k Sel mijn leven geen Potten met gelt meer bewaeren,

Ik ben dat spul al moe, dat's reyn uyt gesejdt.

Ritf. Wel hoe dan toe!

War. Maer ick danckje van jou trouwigheydt,
 Ick heb genoeg om af te leven, en om dat ick voor dat
 kruys, grou,

Schenck ickje al het gek ten Hylick met u toekomende
 Huysvrou.

Leck. Get Ritfert dat lockje te jammerlycke wel,
 Hy mogt nog dertig jaer leven, hy het sulcken rayen vel,

Ritf. Dewyl't jou is een quel met het goet der aerden

U veul te bekommeren, soo sel ickse aenvaerden,

En in uwen ouderdom u strecken tot een steun.

SESDE TOONEEL.

Roym. Ritsert. Warenar. Geertvrouw. Lecker.

Rey. **V**Eul geluck Bruygom Heer, veul geluck met jou
jonge seun,

Siet dat's een kloeck kind, siet dat's een vuyser,
Hy het een paer wangen as een Katuyser.

Rits. Hier, laet ik hem eens soenen.

War. Van blyfchap ik ween.

Hy lyktnie al waer hy uyt myn aengesicht gesneen.

Leck. Bylo ik moest alleen in de pekcl niet blyven steken,
Ick moet het yser smeen dewyl't heet is. Mach ick oock
eens spreken?

Rey. Boon broodt, *Rits.* Segje nou op watje schort.

Leck. Maer ik kom vyfhondert guldens an de kas te kort,
Die ik onnosel verlorcn heb.

Rits. Liegt niet, hoe! *Leck.* In de Kaets, baen,
'k Loof ick sel myn leven niet meer by sulcke maets, gaen,
Maer passen voortoen op myn dingen altyt.

Rits. Had hy de Pot niet gevonden, men waerse mogelyck
guyt,

Maer om zyn eygen profyt docht hysc te bewaren.

War. Ick bid voor hem, en laet hem alleen niet in het beswa-
ren,

Nu ongelucks stormen en baren over al syn geslacht.

Rits. Ick schenkje de 500 gulden, en weest voortoen een
goet knecht.

Leck. Danck heb, in den Echt moetje veel vreugds gewinnen.

Rits. Myn verlangt na de Kraemvrouw.

Geert. S'is kloeck na de tyt. *War.* Kom binnen.

Leck. Uytlichtige sinnen in myn handen ick sta,
Heeft het jou wel behaegt, so klapt my allegaer na.

E Y N D E.

DEN

D E N D R U K K E R
T O T D E N
L E E S E R .

Nu Leeser segt, ik vraeg het dy?
Hoe u behaegt dees boertery?
Of sy tot deugden u iets streckt,
Of tot ondengd de feugd verweckt?
Na myn oordeel, ik seg u dat
Meenig uyt boert oock leering vat;
De Gier' gert merkt hoe seer hy wroet,
Wat dat zyn karig sparen doet.
En hoe't de Vader dick berout
Dat hy te naeuw zyn Dochter houd.
Niet dat daerom is mijn besluyt,
Sy Dans-school in, en Dans-school uyt,
Of over al sou zyn gebrocht,
Neen, dat en had ick niet gedocht.
En om niet verder nu te gaen,
Soo vraeg ick u van stonden aen,
Hoe dat u dit gedicht behaegt,
Of gy u gelt hier aen beklaegd?

Hier meed' wensch ik u goeden nacht,
Wat anders haest van my verwacht.

AL O M E E N .

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

WATER RESOURCES DIVISION

REPORT OF THE
COMMISSIONER OF THE
GENERAL LAND OFFICE
ON THE
PROGRESS OF THE
SURVEY OF THE
PUBLIC LANDS
DURING THE
YEAR 1900

WASHINGTON